

दीवाली दुसहरा अते लोहड़ी

(निहकलंक हरि शब्द भंडार विच्चों)

सोहँ महाराज शेर सिंघ विष्नूं भगवान दी जै
सोहँ महाराज शेर सिंघ विष्नूं भगवान दी जै

* * * * *

गुरमुख दीपक सदा जगदा, जुग चौकड़ी रहे रुशनाईआ। गुर सतिगुर पूरे सोहणा लगगदा, दो जहानां वेरव वेरव खुशी मनाईआ। साढे तिन्ह हत्थ मन्दर अंदर रक्खदा, घर विच्च लए टिकाईआ। लेरव चुका के माचस अग्ग दा, जोती जोत करे रुशनाईआ। नित नवित्त पेरव पेरव कदे ना रज्जदा, आसा तृस्ना होर वधाईआ। दे के लहणा हकीकत हक्र दा, वस्त अमोलक झोली पाईआ। जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, किरन नूर करे रुशनाईआ।

गुरमुख दीपक सदा उजाला, उजल नजरी आईआ। दो जहान होवे ना काला, कूड़ा रंग ना कोई वर्खाईआ। काया अंदर सच्ची धर्मसाला, सच दवारे सोभा पाईआ। वेरवणहारा हरि गोपाला, श्री भगवान खुशी मनाईआ। जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, मेहर नजर उठाईआ।

गुरमुख दीपक धुर दा चानण, सूरज चन्द किरन शरमाईआ। सच दवारे सतिगुर आवे बालण, मेहर नजर इक्क उठाईआ। चमके दामनी नालों तेज दामन, दमक वक्खरी इक्क प्रगटाईआ। जिस नूं लभ्दे शूद्र वैश शत्रु ब्रह्मण, पार किनारे ध्यान लगाईआ। सो देवणहारा सच निशानन, निशाना इक्को इक्क वर्खाईआ। सन्त सुहेले विरले जानण,

जिन्हां देवे मात वडयाईआ। गुरमुख सच्चे लोकमात मानण, मनसा माण मिटाईआ। साचा दीपक साचे गृह पहचानण, साचे घर वेरव वरवाईआ। हनवन्त कहे मेरा नूर सच्चा रामन, जोती धार दरसाईआ। जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, भेव अभेद खुलाईआ।

गुरमुख दीआ जगे बिन बाती, सद सतिगुर आप जगाईआ। करे प्रकाश अन्धेरी राती, जुग चौकड़ी सच रुशनाईआ। ऊँचो ऊँच निकले अगम्मी लाटी, ज्वाला अकर्व ना कोई उठाईआ। वेरवणहारा कमलापाती, पतिपरमेश्वर वेरव वरवाईआ। जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, सद देवणहार वडयाईआ।

गुरमुख दीपक सच निराला, निरगुण आप प्रगटाईआ। जिस दी वकरवरी अगम्मी माला, दर घर करे रुशनाईआ। जिथ्ये वेरवणहारा दीन दयाला, दूजा नजर कोई ना पाईआ। उह मन्दर सोहणा सच धर्मशाला, दवारा इकको इकक वडयाईआ। जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, सच दीपक दए वडयाईआ।

गुरमुख दीपक सदा जगदा, जुग जुग प्रगटाइंदा। बिन अकर्वां सोहणा लगदा, बिन नेत्र रंग चढ़ाइंदा। बिन फटी सहारे सजदा, आसरा अवर ना कोई तकाइंदा। मसती खुमारी अंदर दगदा, रूप अनूप रंग वटाइंदा। जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, साचा दीपक इकक रुशनाइंदा।

गुरमुख दीपक सभ तों सोहणा, गुर अवतार गए जस गाईआ। जिस नूं तकके इकको तीजा नेत्र लोइणा, लोचण दोए नजर ना आईआ। सच दवारे आप टिकौणा, हरि जू धुर दी वंड वंडाईआ। बिन तेल बाती डगमगौणा, दिवस रैण करे रुशनाईआ। हवा झकोले झकरवड ना किसे बुझाउँणा, सवाणी फूक ना कोई लगाईआ। बिन सतिगुर आपणी जोत ना किसे मिलौणा, नूर नूर विच्च ना कोई रखाईआ। जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, मेहरवान दया कमाईआ।

गुरमुख दीपक सभ तों प्यारा, मित्रां विच्चों मित्र नजरी आईआ। जिस दा वकरवरा अजीब नजारा, बिनां भगतां समझ किसे ना पाईआ। नजरी आए महल्ल अहृल उच्च मनारा, हरि मन्दर दए वडयाईआ। जुग चौकड़ी दस्स दे गए गुरू अवतारा, पैगगबर मात जणाईआ। बिन सतिगुर किरपा दीपक होए ना कोई उजिआरा, लकर्व चुरासी अन्ध अन्धेर वरवाईआ। जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, सदा सद वेरवणहार वडयाईआ।

गुरमुख दीपक गहर गम्भीर, गुर करता आप जणाईआ। घर टिकाया तत्त सरीर, साढे तिन्न हृथ्य सोभा पाईआ। जिस दीपक नूं तकक के भगत कबीर, नेत्र नीर वहाईआ। एह मन्दर रकरवया उस अरवीर, धुर दी चोटी दिता टिकाईआ। जिथ्ये शरअ दे दुष्टे जज्जीर, मज्जहब दीन ना कोई वरवाईआ। अकर्वरां वाली ना कोई लकीर, हरफां वाली ना कोई

पढ़ाईआ । नक्षिआं वाली ना कोई तस्वीर, तसबी हत्थ ना कोई लटकाईआ । ओथे इकको इकक जोत सरूपी धुर दा पीर, पतिपरमेश्वर डेरा लाईआ । जिसदा खेल बेनजीर, जगत नजर ना कोई दृढ़ाईआ । जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, सच नूर रुशनाईआ ।

गुरमुख दीपक नूरो नूर, नुराना इकक अखवाइंदा । जो जलवा तककया मूसे उत्ते कोहतूर, सो गुरमुख अंदर हरि प्रगटाइंदा । हरिजन एसे कारन मशहूर, भगत भगवान घर घर वेख वरवाइंदा । पन्ध मुका के नेड़ा दूर, दूर दुराड़ा घर साचे चल के आइंदा । जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, मेहर नजर इकक उठाइंदा ।

गुरमुख दीपक घर मन्दर टिकिआ, टिक टिकी इकक लगाईआ । जिस मंजल ते मिलदी साची सिख्या, आत्म ब्रह्म होवे पढ़ाईआ । जिस दवारे इकको दिसिआ, दहि दिशा दा मालक बेपरवाहीआ । जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, देवणहारा साचा वर, घर नूर करे रुशनाईआ ।

गुरमुख दीपक नूर नूराना, दो जहानां करे रुशनाईआ । साचा मन्दर सोहे मकाना, बंक दवार मिले वडयाईआ । करे प्रकाश कोटन भाना, सूरज चन्द नैन शरमाईआ । मेहरवान हो श्री भगवाना, वेखे चाई चाईआ । कलिजुग अन्तम जन भगतां दे के दाना, दाते आपणी दया कमाईआ । अन्तर आत्म दिवस रैण अठु पहर निरगुण नूर दीपक जोत जगे महाना, महांबली दिता टिकाईआ । वेखणहार श्री भगवाना, शाह पातशाह सच्चा शहनशाहीआ । महाराज शेर सिंघ नौजवाना, बिरध बाल ना रूप वटाईआ । गुरमुख गुरसिख हरिजन हरिभगत साचे घर परवाना, दीपक दीआ घर घर दिता टिकाईआ । अठु पहर वेखे मार ध्याना, दिवस रैण घड़ी पल वंड ना कोई वंडाईआ । जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, गुरमुख दीवाली दीपक कर प्रधाना, सच मन्दर दिता टिकाईआ । (१६ कत्तक २०२१ बिक्रमी दीवाली दिवस)

भगत दीवाली दीपक बिलोए, बाल बाल रुशनाईआ । सच समग्री इकको होइ, सति सति इकको वडयाईआ । सच प्रकाश सदा त्रैलोए, लोक अलोक सहाईआ । प्रेम प्रीती अन्तर मोहे, मुहब्बत बेपरवाहीआ । दोए एक रूप तन अन्तर होए, दूजा नजर कोई ना आईआ । जन भगत दीवाली जाणे कोई, जुग चौकड़ी सार कोई ना आईआ । राम राम नू देवे ढोए, प्रनाम विच्छ सीस निवाईआ । जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, सच दीवाली इकक वरवाईआ ।

भगत दीवाली कहे मेरा जगदा दीप, दीपक करे रुशनाईआ। मेरी ओस दे नाल प्रीत, जो प्रीतम पतिपरमेश्वर रिहा वरवाईआ। मैं वेख्या लघँ के सच दहिलीज, मंजल पन्ध मुकाईआ। जिस दी जुग चौकड़ी रक्खी रीझ, बिन नेत्र नैण अकरव उठाईआ। सो मिल्या साहिब हबीब, तबीब नूर खुदाईआ। जलवा तक्क अजीब, हैरानी विच्च तकाईआ। जिस दा लेरवा शाह गरीब, गैरां करे जुदाईआ। जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, सच दीवाली इक्क वरवाईआ।

दीवाली कहे मैं भगतां जोगी, जुग जुग राह तकाईआ। जिन्हां नूं साहिब सच्चे दी आ गई सोझी, गृह मन्दर होई रुशनाईआ। उन्हां दी पूजा करन लोकी, परलोक वज्जी वधाईआ। खेल वेरव के ठाकर मौजी, मजलस इक्को घर सुहाईआ। जिस दीवाली नूं वेरव के गए वेदी सोछी, नानक गोबिन्द अकरव खुलाईआ। सो दीपक लो प्रकाश देवे उहदी, जिस दी जोत ना कोई बुझाईआ। जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, सच दीवाली दए दृढ़ाईआ।

भगत दीवाली कहे मैं सदा रहां दिन रात, दिवसां वाली ना वंड वंडाईआ। अठे पहर रक्खां प्रकाश, प्रेम नूर रुशनाईआ। दीपक विच्चों दीपक दी देवां लाट, ललाट करां रुशनाईआ। जन भगतां दी मेटां वाट, अद्वाटा पन्ध मुकाईआ। मंजल वरवा के घाट, घाटे पूर कराईआ। आत्म दी दस्स के जात, परमात्म दिआं मिलाईआ। जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, साची करनी कार कमाईआ।

दीवाली कहे मैं आई विच्च संसार, दीवे बत्ती सभ दे गुल कराईआ। मेरे शहनशाह दा शहनशाही विवहार, साची शमां ना कोई जगाईआ। खेडे उजडे विच्च संसार, बेडे कूडे दिआं डुबाईआ। भगतां करां प्यार, प्रेमीआं लिआ उठाईआ। जिन्हां “सोहँ महाराज शेर सिंघ विष्णुं भगवान” बोलिआ जैकार, उन्हां देवां माण वडयाईआ। दीआ बाती कमलापाती बाल के अगम्म अपार, तेल बत्ती बिना दित्ता टिकाईआ। सो जगदा रहे सद भगतां वाली प्रभात, नूर इक्को इक्क रुशनाईआ। जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, साची सच करे रुशनाईआ।

भगत दीवाली कहे मैनूं लोड नहीं दीआ बत्ती, तेल वाली ना आस रखाईआ। मैं भगतां नूं मिलाउणा धुर दा कमलापती, जिस नूं मिल्या जोत ना कोई बुझाईआ। एहो खेल लग्गे हच्छी, अच्छी तरां दृढ़ाईआ। जन भगतां करां पक्की, हुक्म दस्सां बेपरवाहीआ। जन भगतो सच दीवाली वेरवो आपणी उस अकर्वीं, जो अकर्वीआं दे पिछ्छे अकर्वी दित्ती लगाईआ। जिथे अन्धेर रहे ना रती, दिवस रैण होए रुशनाईआ। महाराज शेर सिंघ विष्णुं भगवान, साची दे के इक्क मती, मतलब गुरमुखां हल कराईआ।

दीवाली जगत कहे मैं चुक्क के वेख्या परदा, नैण अकरव नाल बदलाईआ। लेरवा

जाणयां घर घर दा, वेखी सर्ब लोकाईआ। दीपक तेल बाती नाल तकिआ बलदा, थोड़े समें लई रुशनाईआ। जगत जहान दीपक जलदा, रैण सबाई तककी हाल दुहाईआ। जिन्हां उत्ते भाणा वरतना कलिजुग कल दा, कालख टिकके ना कोई मिटाईआ। लेखा मिलणा कूड़े फल दा, कर्मां दी होए सजाईआ। शेर बुक्कणा दो जहान वडी झल्ल दा, झलक आपणी दए वरवाईआ। जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, जगत दीवाली दए बुझाईआ।

जगत दीवाली कहे बहुते दीवे होए गुल, रोशन ना कोई कराईआ। माटी दा पिआ ना कोई मुल्ल, कीमत ना कोई चुकाईआ। सच ना तुलिआ तुल, लहणा हथ ना कोई फङ्गाईआ। मन वासना गए भुल्ल, भरम भरी लोकाईआ। जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, जगत दीवाली घर घर दए दुहाईआ।

जगत दीवाली कहे साचा वेखो जगदा इक्को दीआ, जो दीवानखानिआं करे रुशनाईआ। उस दे वेखण दा कर लउ हीआ, हिम्मत नाल आपणा आप उठाईआ। साची दीपक जगाउण वाली बण जाउ तीआ, तीमत आपणा रूप बदलाईआ। मिल के प्रेमी सच्चे प्रीया, दीपक जोत करे रुशनाईआ। लक्ख चुरासी विच्छों अन्तम हीआ, हरि जू हरि हरि दए समझाईआ। अग्गे भोगणा सभ ने आपणा कीआ, कीमत सके ना कोई पाईआ। जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी जोत धर, जगत दीवाली रिहा समझाईआ।

जगत दीवाली कहे मैनूं आउँदा रिहा डर, डर डर रिहा सुणाईआ। खुशी होई नहीं घर घर, थोड़िआं विच्छों बहुते रहे पछताईआ। मंजल वेख्या ना किसे चढ़, सति दीपक ना कोई चमकाईआ। खाली वेख के किले गढ़, मैं अंदरों करां दुहाईआ। इउँ भासदा जिवें सभ दी उरवङ्गन वाली जड़, सिर सके ना कोई उठाईआ। दीआ दीपक रिहा कोई ना बल, बलदी अग्ग ना कोई बुझाईआ। महाराज शेर सिंघ विष्नुं भगवान, बिन भगतां साचा दित्ता किसे ना फल, कूड़ कुड़िआरां दीवे रिहा कराईआ। (१० कत्क शहनशाही सम्मत १)

दीवाली कहे मेरा सच प्रकाश, प्रभ जोत नाल वडयाईआ। जुग जुग भगतां अंदर मेरा खेल तमाश, नित नवित्त साची सेव कमाईआ। हुक्म मन्न साहिब गुणतास, सच स्वामी सीस निवाईआ। जिन्हां दे अंदरों अन्ध अन्धेर जाए विनाश, अबिनाशी करता करे रुशनाईआ। तिस मण्डल होवे मेरी रहिरास, सच समग्री इक्क प्रगटाईआ। सच दवारे कर के वास, आपणा नूर दिआं चमकाईआ। अवतार पैगंबर गुरू जिस दे दास, तिस दा रूप अनूप प्रगटाईआ। खेल तकक पृथमी आकाश, गगन गगनंतर पन्थ मुकाईआ। लक्ख

चुरासी अंदर कर के वास, सृष्टी दृष्टी अंदर फोल फुलाईआ। कवण वस्सया प्रभ दे पास, भगत सुहेला कवण अखवाईआ। जिस दा साहिब उत्ते विश्वास, विशिआं तों बाहर राह तकाईआ। उस दी पूरी होवे आस, सिध्धा रस्ता देवे धुरदरगाहीआ। दीवाली कहे मैं भगतां देवां शाबाश, गुरमुखां नाल वडयाईआ। जिन्हां दा लेखा होवे खलास, चुरासी विच्च ना कोई भवाईआ। तन वजूद पहनणा पए ना कोई लबास, ओढण तन ना कोई हंदाईआ। पवण सवासी रहे ना कोई स्वास, रजो तमो सतो ना कोई रंग रंगाईआ। शंकर तक्कणा पए ना उत्ते कैलाश, ब्रह्मा ब्रह्म ना ध्यान लगाईआ। जिन्हां निरंतर प्रभ मेरा कीता प्रकाश, दीपक दीआ आत्म परमात्म दिता जगाईआ। जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, करे खेल साचा हरि, सच दा भेव आप खुलाईआ।

दीवाली कहे मैं कोई धार नहीं अगग दी, दीवा बत्ती ना कोई वडयाईआ। मैं धार सूरे सर्बगग दी, जुग चौकड़ी वेस वटाईआ। प्रकाश विच्चों प्रकाश हो के जगदी, जागरत जोत कर रुशनाईआ। मेरी खेल उप्पर शाह रग दी, नौ दवारे डेरा ढाहीआ। मैं साथण नहीं जीव अलपग दी, कूड़ क्रिया ना कोई वडयाईआ। मेरी आशा भगतां प्रेम विच्च सद्द दी, सद्दा देवे थाउँ थाईआ। उन्हां घड़ी सुलकर्वणी होवे अज्ज दी, जिन्हां मिल्या धुरदरगाहीआ। जो सृष्टी जगत माया प्यार विच्च बलदी, ममता मोह विच्च हलकाईआ। साहिब सतिगुर दा साथ छड़ुदी, नाता कूड़ नाल बंधाईआ। कूड़ी आसा होवे कँग दी, तृष्णा तृप्त ना कोई रखाईआ। दीवाली कहे मैं प्रकाश हो के प्रकाश धुर दा लभ्दी, भगत सुहेले वेख वरखाईआ। मेरी आसा नहीं कोई मदि दी, तृष्णा तृखा ना कोई वधाईआ। जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, करे खेल साचा हरि, सच दा हुक्म इक्क वरताईआ।

दीवाली कहे मैनूं ब्रह्मा कीता प्यार, दीपक दीआ अगम्म जलाईआ। विष्णु मेरी बछ्दी धार, जोती जोत नाल रुशनाईआ। शंकर मेरी कीती विचार, कैलाश उप्पर कर रुशनाईआ। इन्द्र मेरा कीता दीदार, जोत वेख अगम्म अथाहीआ। पड़दा चुकदे रहे पैगंबर गुर अवतार, अन्ध अन्धेरा दूर कराईआ। मेरी जगमग जोत अपार, अपरंपर स्वामी दिती प्रगटाईआ। अष्टभुज मैनूं लिआंदा विच्च संसार, दीपक नौ नौ जगाईआ। फेर जगी बल दवार, बावन रंग वेख्या चाई चाईआ। राम दिता आधार, मिली माण वडयाईआ। कृष्ण ने अरजन दिता वरखाल, प्रभ जोती जोत रुशनाईआ। मैं जुग जुग चलदी रही साल बसाल, सम्मत सम्मती पन्ध मुकाईआ। दीन दुनी दा वेखदी रही हाल, जुग चौकड़ी ध्यान लगाईआ। बिना भगतां घर दीपक सक्कया कोई ना बाल, अन्ध अन्धेर ना कोई मिटाईआ। जगत दीवाली सभ नूं कीता कंगाल, जगत वासना विच्च सृष्ट हलकाईआ। मैं सदा जगदी रही सच सच्ची धरमसाल, काया मन्दर अंदर आपणी आप कर रुशनाईआ। जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, करे खेल साचा हरि, निहकलंक नरायण नर, महाराज शेर सिंघ विष्णुं भगवान, जिस अंदर आपणा दीपक देवे बाल, दीवाली कहे मैं सदा उस दे नाल जगत रंग दा पन्ध मुकाईआ। (७३ कत्तक शहनशही सम्मत ६)

ਕਲਿਜੁਗ ਕਹੇ ਦੀਵਾਲੀ ਮੇਰਾ ਲੁਫ਼ਣ ਆਈ ਸੋਨਾ ਚਾਂਦੀ, ਚਨਦ ਸਿਤਾਰ ਅਕਰਖ ਰਖੁਲਾਈਆ। ਕਲਿਜੁਗ ਕੂੜੀ ਕ੍ਰਿਧਾ ਭਨਨਣ ਆਈ ਹਾਣਡੀ, ਉਮਸਤ ਨਵੀ ਰਸੂਲਾਂ ਧਿਆਨ ਲਗਾਈਆ। ਲੇਖਾ ਵੇਰਖਣ ਆਈ ਜਨ ਭਗਤਾਂ ਕਿਸ ਬਿਧ ਚਲਦੀ ਕਾਂਡੀ, ਕਾਂਡ ਦੀਨ ਦੁਨੀ ਬਦਲਾਈਆ। ਜਿਸ ਝਗੜਾ ਮੇਟਣਾ ਸੂਰ ਗੱਡਾਂ ਢਾਂਡੀ, ਢਾਂਡੋਰਾ ਦੇਵੇ ਅਗਮਸ਼ ਅਥਾਹੀਆ। ਪਾਰ ਰਹਣਾ ਨਹੀਂ ਆਂਡੀ ਗਵਾਂਡੀ, ਸਂਗੀ ਸਾਂਗ ਨਾ ਕੋਈ ਬਣਾਈਆ। ਕਲਿਜੁਗ ਅਨੱਤਮ ਸਭ ਦੀ ਪਤ ਜਾਂਦੀ, ਜਾਂਦੀ ਸਕੇ ਨਾ ਕੋਈ ਅਟਕਾਈਆ। ਗੁਰ ਅਵਤਾਰਾਂ ਪੂਰੀ ਕਰੇ ਤਾਂਧੀ, ਤ੃ਣਾ ਪੈਗਬਰਾਂ ਲੇਖੇ ਪਾਈਆ। ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸ਼ਰੂਪ ਹਰਿ, ਆਪ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ, ਕਰੇ ਖੇਲ ਸਾਚਾ ਹਰਿ, ਸਚ ਦਾ ਖੇਲ ਆਪ ਰਿਖਲਾਈਆ।

ਕਲਿਜੁਗ ਕਹੇ ਦੀਵਾਲੀ ਕਛੇ ਮੇਰਾ ਦੀਵਾਲਾ, ਦੀਵਾਲੀਆ ਜਗਤ ਜਹਾਨ ਕਰਾਈਆ। ਮੈਂ ਅਗੇ ਕਿਸ ਦਾ ਦਿਆਂ ਅਹਿਵਾਲਾ, ਸਾਂਦੇਸ਼ ਸਾਂਦੇਸ਼ ਵਿਚਕਾਂ ਜਣਾਈਆ। ਕੀ ਖੇਲ ਕਰੇ ਪੁਰਖ ਅਕਾਲਾ, ਅਕਲ ਕਲਧਾਰੀ ਆਪਣਾ ਹੁਕਮ ਵਰਤਾਈਆ। ਜਿਸ ਨੇ ਲੇਖੇ ਲਾਯਾ ਭਗਤਾਂ ਦਾ ਗੁਰਮਾਲਾ, ਗੋਬਿੰਦ ਗੜੀ ਚਮਕੌਰ ਗਿਆ ਜਣਾਈਆ। ਉਹ ਲੇਖਾ ਵੇਰਖੇ ਅਨੱਤਮ ਹਾਲਾ, ਹਾਲਤ ਦੀਨ ਦੁਨੀ ਖੋਜ ਰਖੁਜਾਈਆ। ਚਾਰਾਂ ਕੁਣਟ ਹੋਣਾ ਅਨੰਧੇਰਾ ਕਾਲਾ, ਕਲ ਕਲਕੀ ਆਪਣਾ ਹੁਕਮ ਵਰਤਾਈਆ। ਅਗੇ ਸਮਾਂ ਰਹੇ ਨਾ ਬਾਹਲਾ, ਜਗਤ ਵੰਡ ਨਾ ਕੋਈ ਵੰਡਾਈਆ। ਰਾਤੀਂ ਸੁਤਿਆਂ ਦਿਨੇ ਜਾਗਦਿਆਂ ਬਦਲ ਦੇਵੇ ਚਾਲਾ, ਚਾਲ ਅਵਲਲੜੀ ਇਕਕ ਸਮਯਾਈਆ। ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸ਼ਰੂਪ ਹਰਿ, ਆਪ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ, ਕਰੇ ਖੇਲ ਸਾਚਾ ਹਰਿ, ਸਚ ਦੀ ਕਰਨੀ ਕਾਰ ਕਮਾਈਆ।

ਕਲਿਜੁਗ ਕਹੇ ਦੀਵਾਲੀ ਕਰੇਂ ਕੇਹੜੀ ਕਾਰੀ, ਕੀ ਕਰਨੀ ਕਾਰ ਕਮਾਈਆ। ਮੁਹੱਮਦ ਲੇਖਾ ਰਿਹਾ ਵਿਚਾਰੀ, ਬਿਨ ਨੈਣਾਂ ਨੈਣ ਉਠਾਈਆ। ਨਾਤਾ ਤੁਟਦਾ ਜਾਂਦਾ ਚਾਰ ਧਾਰੀ, ਧਰਾਨਾ ਤੋੜ ਨਾ ਕੋਈ ਨਿਭਾਈਆ। ਚਾਰਾਂ ਕੁਣਟ ਰੈਣ ਅੰਧਿਆਰੀ, ਸਾਚਾ ਚਨਦ ਨਾ ਕੋਈ ਚਮਕਾਈਆ। ਮੁਹਬਤ ਰਹੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਪਾਰੀ, ਪ੍ਰੇਮੀ ਪ੍ਰੀਤਮ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾ ਕੋਈ ਨਿਭਾਈਆ। ਚਾਰਾਂ ਕੁਣਟ ਹੋਣੀ ਰਖੁਆਰੀ, ਖਾਰ ਵਿਚ ਦਿਸੇ ਲੋਕਾਈਆ। ਜਿਸ ਨੇ ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਲੇਖੇ ਲਾਉਣੀ ਸੀਸ ਚੁਕਕੀ ਹੋਈ ਤਗਾਰੀ, ਤਰਾ ਤਰਾ ਆਪਣਾ ਹੁਕਮ ਵਰਤਾਈਆ। ਸਭ ਦੀ ਅਨੱਤਮ ਕਰੇ ਬੇਝਤਬਾਰੀ, ਇਤਬਾਰ ਸਕੇ ਨਾ ਕੋਈ ਰਖਾਈਆ। ਉਮਸਤ ਉਮਸਤੀ ਕਰੇ ਗਦਾਰੀ, ਸਾਚਾ ਰੰਗ ਨਾ ਕੋਈ ਚਢਾਈਆ। ਪੁਰਖ ਅਕਾਲ ਦੀਨ ਦਿਆਲ ਆਪਣੀ ਕਲਾ ਵਰਤਾਈ ਜਾਹਰੀ, ਜਾਹਰ ਜ਼ਹੂਰ ਖੇਲ ਵਰਤਾਈਆ। ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸ਼ਰੂਪ ਹਰਿ, ਆਪ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ, ਕਰੇ ਖੇਲ ਸਾਚਾ ਹਰਿ, ਸਚ ਦਾ ਖੇਲ ਆਪ ਕਰਾਈਆ।

ਕਲਿਜੁਗ ਕਹੇ ਦੀਵਾਲੀ ਲੇਖਾ ਵੇਰਖੇ ਸਭ ਦਾ ਤੱਤੇ ਵਹੀ, ਰਖਾਤੇ ਪੂਰਬ ਫੋਲ ਫੁਲਾਈਆ। ਜਿਸ ਦੀ ਪੈਗਬਰਾਂ ਪਾਈ ਸਹੀ, ਸਹੀ ਸਲਾਮਤ ਨੂਰ ਇਲਲਾਹੀਆ। ਜਿਸ ਨੇ ਭਗਤਾਂ ਲੇਖੇ ਲਾਉਣੀ ਪਹਲੀ ਕਤਕ ਵਾਲੀ ਕਹੀ, ਕਰਮ ਕਾਂਡ ਦਾ ਭੇਰਾ ਢਾਹੀਆ। ਨਿਰਗੁਣ ਧਾਰ ਬਣ ਸੁਦੇਈ, ਸੁਦਾ ਵੇਰਖੇ ਥਾਉੰ ਥਾਈਆ। ਜਗਤ ਚਾਨਣਾ ਚਨ ਕੋਈ ਨਾ ਰਹੀ, ਰੈਹਮਤ ਰਹੀਸ ਨਾ ਕੋਈ ਕਮਾਈਆ। ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸ਼ਰੂਪ ਹਰਿ, ਆਪ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ, ਕਰੇ ਖੇਲ ਸਾਚਾ ਹਰਿ, ਸਚ ਦਾ ਪਡਦਾ ਆਪ ਚੁਕਾਈਆ।

दीवाली कहे मेरा किसे ना समझिआ चानण, अकर्खां वालिआं नजर कदे ना आईआ। मैनूं कोटां विच्चों भगत सुहेले जानण, जिन्हां दी जनणी मिले वडयाईआ। मेरा प्रकाश उत्ते असमानण, नूर नूर विच्च रुशनाईआ। मेरा सच घर दा कामन, दूजी वंड ना कोई वंडाईआ। मैनूं राम ने राम दा कीता जामन, विचोला विचला इक्क बणाईआ। दीवाली कहे जिस वेले भगवन भगतां दे अंदरां मेटे अन्धेरी शामन, शमां नूर जोत करे रुशनाईआ। उस वेले प्रकाश होवे कोटन भानन, जगत दीपक दी लोड रहे ना राईआ। हरिजन तक्कण जिमी असमानण, जिमी असमान तों बाहर इक्को नूर नजरी आईआ। जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, करे खेल साचा हरि, सच दा खेल आप रिवलाईआ।

दीवाली कहे मैनूं सभ ने किहा दौली, दौलतवंद अखवाईआ। मेरा खेल उप्पर धौली, धरनी धरत धवल सुहाईआ। मैं सच दस्सां दीनां मज्जबां दी कीमत नहीं रहणी पौली, रुपईआ रोक ना कोई वरवाईआ। सभ दा लेखा मुकणा हौली हौली, हौले भार सर्ब दए वरवाईआ। मैं जुग चौकड़ी होई नहीं तौली, आहिस्ता आहिस्ता आपणा पन्थ मुकाईआ। नव नौ चार पिच्छों जन भगत फरकन डौली, डांवाडोल होए लोकाईआ। जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, करे खेल साचा हरि, निहकलंक नरायण नर, महाराज शेर सिंघ विष्णुं भगवान, लेखा पूरा करे धरनी नाल धौली, धर्म दी धार नाल बंधाईआ। (२ कत्तक श सं ७)

नारद कहे राम वेख लै आपणी दुनियां वाली दीवाली, दिवाला निकलया खलक खुदाईआ। अन्तर निरंतर सभ दी धार होई काली, बाहर दीपकां करन रुशनाईआ। घर मन्दर सोहे ना कोई धर्मसाली, पवित्र गृह नजर कोई ना आईआ। फल रिहा ना किसे पत डाली, टैहणी टैहणी रंग ना कोई रंगाईआ। मैं वैरागण हो के बणां सवाली, दर तेरे वास्ता पाईआ। जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, एका देणा साचा वर, सच दी करनी कार कमाईआ।

दीवाली कहे सुण मेरे राम रमईआ, रमता रमता दिआं जणाईआ। संदेशा देवां साचे सईआ, की सुनेहडा रिहा दृढाईआ। लेखा वेख लै कछु के आपणी वहीआ, बिन अकर्खरां अकर्खर ध्यान लगाईआ। जो इशारा कीता मां मतरेई ककईआ, दसरथ संग ना कोई रखाईआ। की धार होणी कलिजुग अन्तम कूड़ कुडिआर दी नईआ, मोह विकारा हङ्ग वगाईआ। की आशा रकरव के गई दुर्गा अष्टभुज मईआ, सिंघ असवार ध्यान लगाईआ। की संदेशा दे के गिआ काहन घनईआ, घनी शाम की दृढाईआ। जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, एका देणा साचा वर, सच दा हुक्म इक्क वरताईआ।

नारद कहे राम जी बाहरों जगदे वेख लै दीवे, तेल बाती नाल दीन दुनी वडयाईआ । तेरी नाम मस्ती विच्च कोई ना रखीवे, साचा रंग ना कोई चढ़ाईआ । सचरवण्ड दवारिँ वेख लै हो के नीवें, धरनी उत्ते ध्यान लगाईआ । सच प्यार कोई ना जीवे, कूड़ क्रिया जगत हलकाईआ । सभ दा लहणा तक लै अन्तम साडे तिन्ह हत्थ सीवें, शाह पातशाह बच्या रहण कोई ना पाईआ । जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, एका देणा साचा वर, सच दी करनी कार कमाईआ ।

नारद कहे राम जी दीवा बाती केहडे कार, तेल बत्ती की वडयाईआ । जिन्हां दे अन्तर वस्सया नहीं निरँकार, हिरदे हरि ना कोई टिकाईआ । उह फिरदे विच्च अन्ध अनध्यार, जगत लोचन ना कोई रुशनाईआ । कलिजुग दा तक्क लै विवहार, की विवहारी कार कमाईआ । जिस ने सृष्टी मानव जाती कीती बेकार, बेरुजगार होई लोकाईआ । आत्म परमात्म किरत करे ना कोई संसार, साची करनी ना कोई कमाईआ । गुरदर मन्दर मस्जिद शिवदवाले मठ रोवण धाहां मार, कूक कूक सुणाईआ । हरि भगत दवारा करे गिरयाज्ञार, हाए उफ कर जणाईआ । प्रभू दी धार तों जगत जहान होया बाहर, प्यार विच्च ना कोई समाईआ । दीआ बाती जगत मन्दरां उत्ते करे उजिआर, काया अन्धेरा दूर ना कोई कराईआ । नाले राम नूं कीती निमस्कार, निव निव सीस झुकाईआ । झट राम ने कीता इशार, सैहज नाल सुणाईआ । नारदा सतिजुग कूक रिहा पुकार, दो जहान सुणाईआ । मेरा मार्ग होवे अपर अपार, अपरंपर स्वामी दए वडयाईआ । कोई दीवा बत्ती अग्गे जगाए ना भगत दवार, तेल बाती दी लोड़ रहे ना राईआ । जो बुझ जाए फिर हो ना सके उजिआर, जगावण वाला नजर कोई ना आईआ । हरि भगत दवारे अंदर हरि भगत उह होण जिन्हां दे अंदर प्रभू दा दीप सदा रहे त्यार, दिवस रैण इकको रंग रंगाईआ । जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, देवणहारा साचा वर, सच दी करनी कार कमाईआ ।

नारद कहे राम जी आपणा पुराणा वेरवो हिसाब, जगत अंकड़िआं बाहर ध्यान लगाईआ । आपणी कछु के वेरवो किताब, बिन हरफ़ हरफ़ लिखाईआ । सम्मत शहनशाही बारां दा रिवाज, सैहज नाल समझाईआ । हुक्म देवे गरीब निवाज, ना कोई मेटे मेट मिटाईआ । जो हुक्म वरतणा देस माझ, लेखा लिखणा कलम शाहीआ । जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, करे खेल साचा हरि, सच दी करनी कार कमाईआ ।

शहनशाही सम्मत बारां कहे मेरे अन्तर आए अनन्द, अनन्द अनन्द विच्चों प्रगटाईआ । दीवाली वाले दिन भगत दवारे वज्जा होवेगा जंद, जंदरा कुंजी हत्थ ना किसे फ़ड़ाईआ । नौं दिन फेर रहेगा बन्द, अंदर वड़ दरस कोई ना पाईआ । एह खेल करे सूरा सरबना, हरि करता धुरदरगाहीआ । ढाई साल तक्क जेठूवाल दी संगत परशाद सके कोई ना वंड, भोग घर ना कोई लगाईआ । जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, देवणहारा साचा वर, निहकलंक नरायण नर, महाराज शेर सिंघ विष्णुं भगवान, दीन दयाल सदा बख्शांद, बख्शिश रैहमत आपणी आप कमाईआ । (१८ कत्तक शहनशाही सम्मत ११)

ਜਗਤ ਦੁਸਹਿਰਾ ਦਹਿਸਰ ਰਾਵਣ, ਰਾਮ ਰਾਮ ਦੁਹਾਈਆ। ਰਾਮ ਨਾਲੋਂ ਦਹਿਸਰ ਨੂੰ ਬਹੁਤੇ ਗਾਵਣ,
ਏਹ ਪ੍ਰਭ ਦੀ ਬੇਪਰਵਾਹੀਆ। ਜਿਸ ਦਾ ਲੇਖਾ ਨਾਲ ਬਾਵਨ, ਨਿਰਗੁਣ ਧਾਰ ਅਗਮਮ ਅਥਾਹੀਆ।
ਜਿਸ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰਥ ਦੀ ਧਾਰ ਇਕਾਵਨ, ਪੰਜ ਇਕਕ ਸੋਭਾ ਪਾਈਆ। ਜਿਸ ਦਾ ਭੇਵ ਜਗਤ
ਜੁਗ ਦਾਮਨ, ਪਲੂ ਜਗਤ ਵਰਖਾਈਆ। ਰਾਵਣ ਦਾ ਭੇਵ ਨਾ ਕੋਈ ਆਯਾ ਸਮਯਾਵਣ, ਕਵਣ ਰਾਮ
ਕਵਣ ਰਾਵਣ ਰਾਵਣ ਰਾਮ ਕੀ ਵਡਧਾਈਆ। ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਰੂਪ ਹਰਿ, ਆਪ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ
ਕਰ, ਕਰੇ ਖੇਲ ਸਾਚਾ ਹਰਿ, ਸਚ ਦਾ ਹੁਕਮ ਇਕ ਸਮਯਾਈਆ।

ਰਾਵਣ ਰਾਮ ਕਦੇ ਨਾ ਮਰਦਾ, ਮਰਨ ਵਿਚਚ ਕਦੇ ਨਾ ਆਈਆ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਾਮ ਮਾਰਯਾ ਉਹ
ਰਾਵਣ ਸਚਰਵਣਡ ਦਵਾਰੇ ਵੱਡਦਾ, ਸਚ ਸਚ ਵਿਚਚ ਸਮਾਈਆ। ਜਿਸ ਰਾਵਣ ਪਿਛੇ ਰਾਮ ਰਿਹਾ
ਲਡਦਾ, ਉਹ ਰਾਵਣ ਰਾਮ ਰੂਪ ਪਹਲੋਂ ਆਯਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈਆ। ਜੇ ਰਾਵਣ ਏਹ ਖੇਲ ਨਾ ਕਰਦਾ, ਫੇਰ
ਆਦਿ ਦੀ ਰੀਤੀ ਜੁਗ ਜੁਗ ਪੂਰ ਨਾ ਕੋਈ ਕਰਾਈਆ। ਏਹ ਖੇਲ ਓਸ ਅਗਮੇ ਘਰ ਦਾ, ਜਿਥੇ
ਰਾਮ ਤੇ ਰਾਵਣ ਬੈਠੇ ਸੋਭਾ ਪਾਈਆ। ਜਗਤ ਵਿਹਾਰ ਮਨ ਮਤ ਬੁਦ्धਿ ਵਿਚਚ ਚਲਦਾ, ਢੈਤ ਸਭ ਦੇ
ਵਿਚਚ ਟਿਕਾਈਆ। ਭਾਰਤ ਵਾਲਿਆਂ ਆਪਣਾ ਮਾਣ ਰਕਖਦਾ ਇਕ ਗਲਲ ਦਾ, ਆਪਣੀ ਲੈ ਅੰਗੜਾਈਆ।
ਅੰਦਾਜਾ ਨਹੀਂ ਲਾਯਾ ਓਸ ਦੇ ਬਲ ਦਾ, ਜਿਸ ਤ੍ਰੇਤਾ ਜੁਗ ਦਿਤਾ ਬਦਲਾਈਆ। ਜਗਤ ਜਗਿਆਸੂਆਂ
ਵਿਚਾਰ ਚਲਦਾ, ਜੀਵ ਜਾਂਤ ਸਲਾਹ ਪਕਾਈਆ। ਸਾਡਾ ਰਾਮ ਅਵਤਾਰੀ ਅਧੁਧਾ ਮਲਦਾ, ਸਿੱਧਾਸਣ
ਸੋਭਾ ਪਾਈਆ। ਸਭ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਲ ਕਿਧੋਂ ਸੀਤਾ ਨੂੰ ਰਾਵਣ ਛਲਦਾ, ਸਤਵਨ੍ਤੀ ਸਤਿ ਗਵਾਈਆ।
ਏਸੇ ਗੁਰਸੇ ਵਿਚਚ ਭਾਰਤ ਰਾਵਣ ਜਲਦਾ, ਅਸਲ ਭੇਵ ਨਾ ਕੋਈ ਖੁਲਾਈਆ। ਸਚ ਸਚ ਸਚ ਰਾਵਣ
ਤੇ ਰਾਮ ਇਕਕੋ ਦਵਾਰੇ ਪਲਦਾ, ਦੂਜਾ ਦਰ ਨਾ ਕੋਈ ਬਣਾਈਆ। ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਰੂਪ ਹਰਿ, ਆਪ
ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ, ਕਰੇ ਖੇਲ ਸਾਚਾ ਹਰਿ, ਸਚ ਦਾ ਮਾਲਕ ਪੜਦਾ ਦਏ ਚੁਕਾਈਆ।

(੫ ਕਤਕ ਸ ਸ ੫)

ਰਾਵਣ ਆਸਾ ਸਵਾ ਲਕਖ ਨਾਤੀ, ਰਕਤ ਬੂੰਦ ਕੰਡ ਨਾ ਕੋਈ ਕੰਡਾਈਆ। ਜਿਸ ਦਾ ਲੇਖਾ
ਲਿਰਵ ਸਕੇ ਨਾ ਕਲਮ ਦਵਾਤੀ, ਚਾਰ ਵੇਦ ਛੇ ਸ਼ਾਸਤਰ ਸਮਯਾ ਕੋਈ ਨਾ ਪਾਈਆ। ਜਿਸ ਦੇ ਕੋਲੋਂ
ਖੇਲ ਕਰਾਯਾ ਕਮਲਾਪਾਤੀ, ਪਤਿਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਆਪਣਾ ਹੁਕਮ ਸੁਣਾਈਆ। ਉਹ ਰਾਵਣ ਜਗਤ ਵਿਦਾ
ਸਮਰਾਥੀ, ਗੁਣਵਾਨ ਅਖਵਾਈਆ। ਜਿਸ ਦਾ ਲੇਖਾ ਬਣਧਾ ਨਾਲ ਰਾਮ ਰਘੁਨਾਥੀ, ਰਘੁਪਤ ਖੇਲ
ਰਿਲਾਈਆ। ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਰੂਪ ਹਰਿ, ਆਪ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ, ਜੁਗ ਜੁਗ ਆਪਣਾ ਹੁਕਮ
ਵਰਤਾਈਆ।

ਸਵਾ ਲਕਖ ਨਾਤੀ ਰਾਵਣ ਤ੃ਣਾ, ਤਮਾ ਤਨ ਰਖਾਈਆ। ਜਿਸ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦੇਵੇ ਸ਼ਿਵ
ਬ੍ਰਹਮਾ ਵਿ਷ਨਾ, ਤੈਗੁਣ ਅਤੀਤੇ ਆਪ ਦੂਢਾਈਆ। ਉਸ ਦਾ ਭੇਵ ਜਾਣੇ ਕਵਣਾ, ਬੁਦਧਿ ਵਿਚਚ ਨਾ ਕੋਈ

चतुराईआ । जिस कारन दस्तरथ बेटा जंगलां विच्च भवणा, दहि दिशा भज्जया वाहो दाहीआ । उह खेल अगम्मा बिन रावण राम किसे ना मन्नणा, दूसर समझ किसे ना आईआ । जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, करे खेल धुर दा हरि, जुग जुग आपणा हुक्म वरताईआ ।

सवा लक्ख नाती रावण आसा, साह साह विच्च समाईआ । जिस नाल तक्के पृथमी अकाशा, गगन गगनंतर भेव खुलाईआ । मन मन्दर अंदर पावे रासा, सुरती खेल रिलाईआ । जपे स्वास स्वासा, बिन रसना जिहा हिलाईआ । धुर दा मन्ने आरवा, की राम दा राम समझाईआ । जिस दी पुत्तर धीआं वाली गिणती नहीं कोई शारखा, शनाखत सके ना कोई कराईआ । उह निरगुण निरवैर निरँकार दा साका, बिना राम दे पढ़न कोई ना पाईआ । त्रेता द्वापर जिस दीआं करदे आउँदे बाता, सिफ्तां विच्च सालाहीआ । जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, करे खेल साचा हरि, सचरवण्ड निवासी आपणी खेल वरताईआ ।

सवा लक्ख नाती रावण तमन्ना, तामस तमन्ना नाल मिलाईआ । जिस दा भेव ना जाणे गंगा गोदावरी सुरसती जमना, अठु सठ समझ किसे ना आईआ । जिस विच्च लहणा देणा वरनां बरनां, चुरासी तांघ रखाईआ । हिसाब किताब जम्मणा मरना, काल पावे नाल बंधाईआ । निर्भय हो नहीं डरना, आपणा बल वर्खाईआ । सीता सवाणी जंगल हरना, आपणा रूप बदलाईआ । चार जुग तों वकरवरा वेद पढ़ना, एह तृष्णा रावण अग्गे प्रगटाईआ । जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, करे खेल साचा हरि, सद आपणा हुक्म वरताईआ ।

सवा लक्ख नाती रावण अन्तर अन्तर रवाहिश, रवालस समझ किसे ना आईआ । बिना राम दे राम तों करी ना किसे तलाश, खोजत खोजत खोज ना कोई समझाईआ । जिस सुहावणा बनवास, राम जंगलां विच्च भवाईआ । उह लेखा जाणे साहिब गुणतास, शाह पातशाह सच्चा शहनशाहीआ । जिस मन का गढ़ सुहाया आप, दहि दिशा रंग रंगाईआ । अंदर वधा के रोग सन्ताप, सहिंसिआं विच्च समाईआ । शास्त्र दे के जाप, दिती माण वडयाईआ । उस विषे नूं समझ सककया ना कोई साख्यात, जिस कारन राम रावण दोवें लोकमात प्रगटाईआ । जगत कहाणी जो विद्या विच्च कोई गिआ आरव, विद्वानां सिफत सालाहीआ । बाकी सारे करदे पसचाताप, सहिसा मन ना कोई चुकाईआ । जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, करे खेल साचा हरि, सवा लक्ख नाती रावण दे अंदर दी झाकी, जिस दा लेखा जाणे कुछ विशिष्ट जिस निरंतर खुली ताकी, संदेशा पाती पतरका राम राम राम समझाईआ ।

(३० अस्सू शहनशाही सम्मत ६)

इक दिन बाले नानक नूं गंना दित्ता जिस दी इककी पोरी, ढाई हत्थ उतला हिस्सा बाकी दित्ता रखाईआ। हत्थ नाल दित्ता मरोड़ी, हिस्सा अछु वंडाईआ। उस ओस वेले कीता बौहड़ी, दित्ती हाल दुहाईआ। बाल्यां बाकी नानक नाल मिल के हुंदे जोड़ी जोड़ी, मैनूं वकरवरा दित्ता बहाईआ। बाले किहा अज्ज दिन लोहड़ी, रस चक्रवण नूं साडा वी जी कर आईआ। गंने किहा मेरा नहीं कोई जोरी, पर अधीन रिहा कुरलाईआ। ओधरों नानक बोल पिआ हौली, हौली जिही आरव सुणाईआ। एह की गल्ल केहड़ी घुंडी खोली, मैनूं दिउ जणाईआ। बाले किहा एह ऐवें पौंदा रौली, गंना देवे पिआ दुहाईआ। ओस किहा मेरी रुत अजे पूरी नहीं मौली, आपणा रंग वर्खाईआ। ओधरों बाले ने जेब विच्चों कछु लई कौली, पैर हेठां दब्ब के जोर नाल वट दित्ता चढ़ाईआ। ओस गंने ने आपणी रुत रस धार डोली, हाए सी ना कोई सुणाईआ। उधरों गुरू नानक ने सज्जे हत्थ दी उंगलीं विच्च डुबो लई, पोटे नूं ला के आपणे मुख विच्च लाईआ। ओस वेले उस ने किहा मैं घोल घोली, आपणा आप गवाईआ। सतिगुर मैनूं रकरव लै आपणी काया अंदर चोली, मेरा दुखड़ा दे मिटाईआ। गुरू नानक किहा बहुता ना बोलीं, तैनूं दिआं समझाईआ। तेरे प्यार रस दी रस बणना विचोली, भगवन रिहा जणाईआ। ओस किहा एह धार वकरवरी निरोली, समझ कोई ना पाईआ। नानक किहा जिस वेले मेरा मालक आपणयां भगतां दी चुक्कण आवे डोली, लोकमात फेरा पाईआ। ओसे वेले तेरी गंडु फेर लवे खोली, आपणी दया कमाईआ। जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, मेहर नजर उठाईआ।

इककी गंडुं पा बैठीआं झगड़ा, इकठीआं रहीआं जणाईआ। कुछ सानूं दस्स भेद अगला, तेरे अग्गे वास्ता पाईआ। जिस वेले उह मालक आया सगला, मित्र बेपरवाहीआ। उह इकीआं विच्चों किहनूं चंगा लगणा, किस नाल प्रेम वधाईआ। नानक किहा उस सभ दा इकको जिहा हिस्सा रकरणा, वड्ही छोटी ना कोई वडयाईआ। ओस दा हिसाब ओसे नूं जचणा, ओसे दे हत्थ वडयाईआ। उहनां किहा कितना कि कितना, सानूं दे समझाईआ। नानक हस्स दे किहा निककीउ इतना, जिहनूं इकी सेर दित्ता बणाईआ। तुसां भगतां दे दवारे विंकणा, इकी इकी गंड पवाईआ। मैं तुहाड़ीआं सिफतां दा लेख लिखणा, शब्दी देवां गवाहीआ। तुहाड्हा प्रेम प्यार रस मिटुणा, गुरमुखां दिआं चरवाईआ। तुसां किसे होर उत्ते नहीं विस्सणा, थोड़ा जिहा पड़दा दिआं खुलाईआ। जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, मेहर नजर इकक उठाईआ। (२६ पोह २०२१ बिक्रमी)

वरुण कहे मेरी एह लोहड़ी, देवतिआं विच्चों प्रभ दित्ती वडयाईआ। सभ तों कर के चोरी, बूंद स्वांती मेरी झोली पाईआ। वस्त दित्ती जोरी, जोरावर बेपरवाहीआ। हत्थ फड़ के डोरी, मेहर नजर उठाईआ। देवत वेख एह लग्गी धार कौड़ी, धार असुर करे

लडाईआ। खुदी हँकार दी रली जोड़ी, झगढ़े विच्च वडयाईआ। साची वस्त किसे ना मिली भोरी, भरमां विच्च आपणा आप गवाईआ। जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, मेहर नजर नाल दया कमाईआ।

वरुण कहे साचे दिवस मिली वड्डिआई, मेरे अन्तर वज्जी वधाईआ। बूंद स्वांती प्रभ ने झोली पाई, भण्डारा दित्ता भराईआ। शब्द अगम्मी आवाज सुणाए, संदेशा धुरदरगाहीआ। सृष्टी नाल नाता रिहा जुड़ाई, जग जीवण दाता आपणी दया कमाईआ। प्रेम प्यार मुहब्बत विच्च वज्जदी रहे वधाई, साचा घर आप जणाईआ। जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, सच करनी कार कमाईआ।

वरुण कहे मैं अमृत लै के रस, रसीआ हो के सीस निवाईआ। जोड़ के दोवें हत्थ, बन्दना विच्च रखुशी मनाईआ। खोलू के आपणी अकरव, तककया बेपरवाहीआ। सो रखुशीआं विच्च गिआ हस्स, गमी रूप ना कोई बदलाईआ। शब्द अगम्मी दित्ता सच्च, सच दित्ती सरनाईआ। जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, साचा रवेल आप खिलाईआ।

वरुण कहे साचे दिवस मोहे दित्ता दान, देवणहार दया कमाईआ। मेरे अन्तर बख्ख ज्ञान, भेव अभेदा दित्ता खुलाईआ। तेरा लहणा देणा जमीन तों उत्ते थल्ले असमान, हुक्मे अंदर बंधन पाईआ। ऊँचां नीचां रहणा विच्च दरमयान, हुक्मे अंदर सेव कमाईआ। बिन तेरी धार उपजे ना कोई पकवान, राजक रिजक रहीम तेरे हत्थ दए वडयाईआ। जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, धुर दा हुक्म इक्क सुणाईआ।

वरुण कहे हुक्म दित्ता धुरदरगाह, धुर दी धार जणाईआ। सच संदेशा इक्क सुणा, मेरी बणत लई बणाईआ। वस्त अमोलक इक्क वरवा, वकरवरी धार दृढ़ाईआ। वायू अंदर जल मिला, थलां देणी वडयाईआ। खेल करना विच्च जहान, हुक्मे अंदर सीस निवाईआ। तेरी पुशत पनाह सदा रहवां, सिर आपणा हत्थ टिकाईआ। सदा जुग बदलदा रहवां नवां, चौकड़ी आपणी खेल खिलाईआ। जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, आपणी वस्त आप वरताईआ।

वरुण कहे मैनूं सद्द के पास, आपणे विच्चों आपा दित्ता जणाईआ। साची वस्त पूँजी लै रास, वस्त अमोलक आप वरताईआ। मेरी मेहर तेरे साथ, जल पाणी रूप वटाईआ। धरत तों जावे आकाश, आकाश तों धरत उत्ते सुहाईआ। अगम्मा खेल तमाश, तैनूं दिता दृढ़ाईआ। वरुण कहे उह पोह दा दिन अखीरी खास, अगली थित ना कोई रखाईआ। जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, सिर मेरे हत्थ टिकाईआ।

वरुण कहे मैनूं आई अगम्मी बाणी, बलहीण दित्ती जणाईआ। खेल वरवाया पवण पाणी, बसन्तर भेव चुकाईआ। नजरी आई अगम्म निशानी, निशाना दित्ता दृढ़ाईआ। मेरा

खेल धुर जगत जहानी, जोती जाता हो के वेरव वर्खाईआ। बखशिश कर के अमृत रस जीवत जुग पाणी, झोली दित्ती भराईआ। जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, धुर दा लेरवा आप समझाईआ।

वरुण कहे मेरे उत्ते किरपा करी, किरपाल दित्ती वडयाईआ। मेरे अन्तर लो दित्ती हरी, लो हरी आप कराईआ। एह वेरव देवतिआं औरवी होई घड़ी, दुःरव अंदरे अंदर मनाईआ। झगढ़े विच्च लज्जाई होई बड़ी, मूर्ख हो के झगढ़ा पाईआ। पुररव अकाल कोलों मंग मंगी खरी, झोली अग्गे डाहीआ। जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, सच करनी कार कमाईआ।

वरुण कहे मै मंगते कीती आस, अन्तर ध्यान लगाईआ। किरपा कर पुररव अबिनाश, तेरे हत्थ वडयाईआ। सभ नूं दे दात, झगड़ा करे कोई ना राईआ। दूसर होवे ना कोई घात, घाउ अवर ना कोई लगाईआ। सभ किछ तेरे हत्थ पुररव अबिनाश, बेपरवाह तेरी बेपरवाहीआ। जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, मेहर नजर इक्क उठाईआ।

पुररव अकाल किहा वरुण दोवें जोड़ हाथ, भुजां अग्गे वधाईआ। तेरी झोली पावां दात, साढे तिन्न सेर वंड वंडाईआ। जुग चौकड़ी रहवे तेरे साथ, दूसर वंड ना कोई वंडाईआ। वरुण किहा किथे रकरवां सांभ, सच दे जणाईआ। जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, धुर दा हुक्म इक्क दृढ़ाईआ।

पुररव अकाल किहा एह जल साढ़े तिन्न सेर, कहावत जगत वाली बणाईआ। बखशिश वाली मेहर, तेरी झोली पाईआ। बिन मेरे भगतां सभ दा हुंदा रहे भेड़, खुशी ग़मी विच्च बदलाईआ। देवतिआं कोलों छिड़ाई छेड़, सुघड़ सिआणे मूररव देणे बणाईआ। वरुण किहा की लेरवा दएं नबेड़, हुक्म इक्क सुणाईआ। पुररव अकाल किहा नहीं लहणा चुकावां फेर, सतिजुग त्रेता द्वापर कलिजुग अन्त हंडाईआ। चार जुग दा रक्ख के गेड़, गेड़े विच्च वेरवां लोकाईआ। कलिजुग अन्तम बण के आवां सिँध शेर, रूप रंग रेख नजर किसे ना आईआ। शब्दी धार जन्म लवां ना विच्चों किसे जेर, जेरज अंड ना वंड वंडाईआ। जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, सिर आपणा हत्थ टिकाईआ।

वरुण कहे मेरे अन्तर कीती लो हरी, लोडींदा सज्जण पाया। खुमारी बेअन्त चढ़ी, खुशीआं रंग रंगाया। सुहञ्जणी होई घड़ी, दीन दयाल दया कमाया। जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, मेहर नजर इक्क उठाया।

वरुण किहा तेरी बखशिश साढे तिन्न सेर पाणी, पवण पाणी जिस दी सेव कमाईआ। पुररव अकाल शब्द सुणाई अगम्मी बाणी, बाण निराला दित्ता लगाईआ। एह लेरवा चारे खाणी, अंडज जेरज उत्भज सेतज नाल रलाईआ। बिन इस दे होए वैरानी, साचा सुखव

ना कोई उपजाईआ। वरुण कहे मेरे अंदर आई हैरानी, परेशान हो के सीस झुकाईआ। किरपा कर मेरे शाह सुल्तानी, मेहर नजर उठाईआ। इस जल दी की कहाणी, मैनूं दे दृढ़ाईआ। पुरख अकाल कहे जिस वेले मैं भगतां दा बण के आया बानी, पारब्रह्म हो के वेस वटाईआ। जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, साचा हुक्म आप वरताईआ।

पारब्रह्म कहे मेरा खेल तमाश, समझ कोई ना पाईआ। कलिजुग अन्तम औणा खास, खालस आपणा नूर करां रुशनाईआ। भगतां बणां दास, साचा रंग रंगाईआ। तेरी पूरी करां आस, मनसा नाल मिलाईआ। भगतां हो के दास, साची सेव कमाईआ। धर्म प्रीती दे विश्वास, आपणे घर बहाईआ। जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, साचा रंग आप रंगाईआ।

वरुण कहे प्रभु मेरे अंदर कीती लो, आपणी दया कमाईआ। शब्दी धार लिआ मोह, मुहब्बत विच्च जुड़ाईआ। साचा जाप दे के सोहँ सो, सुरती दित्ती बदलाईआ। विरक्त कर निर्मोह, आपणे रंग रंगाईआ। जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, सिर आपणा हत्थ रखाईआ।

वरुण कहे मैनूं कीती लो हरी, आपणी दया कमाईआ। बाकी ते औरवी आई घड़ी, देवत करन लड़ाईआ। मैं प्रभ दे अग्गे मिन्नत करी, एह की खेल दित्ता रचाईआ। पुरख अकाल किहा मूल ना डरीं, सिर तेरे हत्थ रखाईआ। एह खेल करनी कलिजुग घर घरीं, बचया रहण कोई ना पाईआ। सृष्टी करनी दीन मज़ब शरअई, शरअ विच्च हलकाईआ। साबत रहे ना कोई सही, सति सच ना कोई समाईआ। जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, सद आपणे रंग रंगाईआ।

वरुण किहा प्रभ हरी कीती लो, हरि मन्दर दित्ता वर्खाईआ। अमृत रस चो, बूंद सवांत पिलाईआ। मार्ग दर्स के दो, झगढ़ा प्रेम वंड वंडाईआ। सृष्टी नाल कर के धरोह, भगतां रंग रंगाईआ। धुर फरमाणा हुक्म दित्ता उह, जिस नूं ना कोई मेटे मेट मिटाईआ। वरुण कहे मैं अग्गे हो, सीस दित्ता झुकाईआ। प्रभू तेरा खेल जाणे को, कवण वेरव वरवाईआ। पुरख अकाल किहा मैं जिन्हां बख्शां आपणा मोह, आपणे रंग रंगाईआ। सो मेरा चरन कँवल पीवण धो धो, आपणी मैल गवाईआ। सृष्ट सबाई लड़े हो के दो दो, झगढ़ा रहे लोकाईआ। सुकरव रहे ना किसे गरोह, हंगता विच्च दुहाईआ। जो मेरे जावण हो, हिरदे वड के वेरव वरवाईआ। जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, भेव अभेदा आप खुलाईआ।

वरुण किहा भगतां केहड़ी होवे धार, प्रभ साचे दे जणाईआ। केहड़ा वक्त होवे संसार, कवण थित वडयाईआ। कवण दर होवे दरबार, दरवाजा कवण खुलाईआ। कवण गावे

मंगलाचार, धुर दा गीत सुणाईआ। कवण वेरवे विगसे पावे सार, मेहर नजर अकर्व उठाईआ। पुरख अकाल किहा मैं सभ कुछ करनेहार, करनी दा करता बेपरवाहीआ। जिस वेले जुग चौकड़ी बीते विच्च संसार, कलिजुग अन्तम डंक वजाईआ। चारों कुण्ट होवे धूंआंधार, साचा चन्द ना कोई चमकाईआ। अमृत मेघ बरसे ना कोई नाल प्यार, दुर्खीआं दर्द ना कोई वंडाईआ। सृष्टी दृष्टी विच्चों आपणा इष्ट जाए हार, हिरदे हरि ना कोई वसाईआ। गुर अवतार पैगरबर उच्ची कूक करन पुकार, सच सच सुणाईआ। किरपा कर पुरख अकाल, तेरे हत्थ वडयाईआ। ओस वेले आवां निरगुण धार, जोती जोत कर रुशनाईआ। जन भगत सुहेले लवां उठाल, सुरती शब्दी आप जगाईआ। झाँगड़ा मुका के शाह कंगाल, एका रंग रंगाईआ। भगत दवार बणा सच्ची धर्मसाल, दर इकको दिआं वरवाईआ। तूं मेरा जल रक्खणा संभाल, जुग चौकड़ी ना किसे फङ्गाईआ। कलिजुग अन्त अरखीर जन भगतां दिआं प्याल, अमृत रस बणाईआ। दीन दुनी होए बेहाल, बिहबल हो के मात कुरलाईआ। वरुण कहे मैं फेर कीता नहीं कोई सवाल, सिर दे के आपणा सिर बचाईआ। तेरे हत्थ तेरी अवल्लड़ी चाल, तूं दाता बेपरवाहीआ। दीनां बंधप होणा दीन दयाल, दयानिध तेरी ओट रखाईआ। वरुण कहे मैं कहवा लो हरी लोहड़ी कहे जहान, लोहड़ी कहण वाला लोड़ीदा सज्जण कोई ना पाईआ। जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, निहकलंक नरायण नर, महाराज शेर सिंघ विष्णुं भगवान, नवीं फुलवाड़ी दा दे के दान, वाड़ी आपणी आप सुहाईआ।

(३० पोह शहनशाही सम्मत २)

सदी चौधवीं कहे मेरी खुशीआं वाली लोहड़ी, अंक सहेलड़ीओ दिआं जणाईआ। वेरवो मेरी प्रभ दे नाल बण गई जोड़ी, जोड़ा धुर दा लिआ बणाईआ। ना मैं काली ना मैं गोरी, रूप रंग रेख नजर ना कोई पाईआ। मेरे मालक मेरे उत्ते किरपा कीती भोरी, भाण्डा भरम दित्ता भन्नाईआ। दीन दुनी तों कर के चोरी, चरनां विच्च लिआ रखाईआ। मेरा माण ताण ना ज्झोरी, निउँ निउँ लागाँ पाईआ। मैं आदि जुगादि दी बांकी छोहरी, छैल छबीली नजरी आईआ। मेरी आसा नवीं नकोरी, निरवैर दित्ती वरवाईआ। जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, मेहर नजर नाल तराईआ।

सदी चौधवीं कहे मेरा साहिब स्वामी सज्जण, सोहणा नजरी आईआ। मैं प्रेम प्रीती करां मज्जन, धुर दा रंग रंगाईआ। सच संदेशे आई सद्वण, होका इकक अलाईआ। मेहरवान महिबूब सच मुहब्बत विच्च रहे तेरी लगन, दूसर अवर ना कोई मनाईआ। ममता मोह रहे ना बंधन, कूड़ी क्रिया देणी कहुआईआ। जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, सद आपणा रंग वरवाईआ।

सदी चौधवीं कहे मैं लोहड़ी वंडां, वंडी धुर दी पाईआ। मैं प्रभ दे कोलों प्रीती लै

ਕੇ ਆਈ ਪੰਡਾਂ, ਅਨਭਿਛੁਡਾ ਭਾਰ ਉਠਾਈਆ। ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਵਡੀ ਨਹੀਂ ਮਨਦਰ ਸਸੀਤ ਗੁਰਦਵਾਰ ਸ਼ਿਵਦਵਾਲੇ ਮਛੁ ਪਥਰ ਝਣਾਂ ਵਾਲੀ ਕਂਧਾਂ, ਮਹਿਰਾਬਾਂ ਵਿਚਵ ਨਾ ਢੇਰਾ ਲਾਈਆ। ਮੈਂ ਤਕਕਦੀ ਇਕਕ ਚਨਦਾ, ਜੋ ਚਨਦ ਨੂਰ ਕਰੇ ਰੁਸ਼ਨਾਈਆ। ਜੋ ਖੇਲ ਵਰਖਾਏ ਸੂਰਾ ਸੰਬੰਧਾ, ਸੋ ਸਚ ਦਿਆਂ ਸਮਯਾਈਆ। ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸੱਚ ਹਰਿ, ਆਪ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ, ਦੇਵਣਹਾਰਾ ਧੁਰ ਦਾ ਵਰ, ਮੇਹਰਵਾਨ ਦਿਆ ਕਮਾਈਆ।

ਸਦੀ ਚੌਧਰੀਂ ਕਹੇ ਮੇਰੀ ਲੋਹਡੀ ਦਾ ਲੋਹਡੇ ਪੈਣਿਆ ਨਾ ਕੀਤਾ ਚਾਉ, ਚਾਰੋਂ ਕੁਣਟ ਅਨ੍ਧੇਰਾ ਛਾਈਆ। ਮੈਂ ਹਲੂਣਧਾਂ ਫੜ ਕੇ ਬਾਹੋਂ, ਅਕਰਵ ਦਿੱਤੀ ਖੁਲਾਈਆ। ਵੇਰਵੋ ਹੱਸ ਹੋਏ ਕਾਉਂ, ਕਾਗ ਹੱਸ ਰੂਪ ਬਦਲਾਈਆ। ਸਾਚਾ ਧਰਮ ਨਾ ਕੋਈ ਨਿਯਾਉਂ, ਅਦਲ ਇਨਸਾਫ ਨਾ ਕੋਈ ਕਮਾਈਆ। ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸੱਚ ਹਰਿ, ਆਪ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ, ਸਦ ਆਪਣਾ ਹੁਕਮ ਵਰਤਾਈਆ।

ਸਦੀ ਚੌਧਰੀਂ ਕਹੇ ਲੋਹਡੀ ਦੈ ਥਾਂ ਪ੍ਰਭ ਦਾ ਮਿਲੇ ਪਾਰ, ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮ ਵਿਚਵੋਂ ਪ੍ਰਗਟਾਈਆ। ਤੁਸੀਂ ਉਹਦੇ ਉਹ ਤੁਹਾਡੀ ਧਾਰ, ਧਾਰਾਨਾ ਧੁਰ ਦਾ ਲਿਆ ਲਗਾਈਆ। ਭਰੋਸੇ ਵਿਚਵ ਰਕਵੋ ਇਤਿਹਾਸ, ਭਾਣਡਾ ਭਰਮ ਭਉ ਭਨਨਾਈਆ। ਮੇਹਰਵਾਨ ਕਰੇ ਸਚ ਸ਼ਿੰਗਾਰ, ਕੂਝੀ ਕ੍ਰਿਧਾ ਢੇਰਾ ਢਾਈਆ। ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸੱਚ ਹਰਿ, ਆਪ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ, ਸਦ ਆਪਣਾ ਹੁਕਮ ਵਰਤਾਈਆ।

ਸਦੀ ਚੌਧਰੀਂ ਕਹੇ ਚਾਉ ਅੰਦਰ ਗਾਓ ਮੰਗਲ, ਮੰਗਲਾਚਾਰ ਵਡਧਾਈਆ। ਸ਼ਰਅ ਕਵੂਟੇ ਸੰਗਲ, ਜ਼ੰਜੀਰੀ ਨਜ਼ਰ ਕੋਈ ਨਾ ਆਈਆ। ਸਚ ਪ੍ਰੀਤੀ ਚਢੇ ਅਗਮੀ ਰੰਗਨ, ਰੰਗਤ ਇਕਕ ਰੰਗਾਈਆ। ਤੁਹਾਡੀ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੋਵੇ ਬਦਨ, ਅੰਤਰ ਆਤਮਾ ਨੂਰ ਰੁਸ਼ਨਾਈਆ। ਸਚ ਦਵਾਰਾ ਮਿਲਿਆ ਪਤਨ, ਦਰਗਾਹ ਵਿਚਵ ਵਡਧਾਈਆ। ਦੀਨ ਦਿਆਲਾ ਆਧਾ ਰਕਵਣ, ਸਿਰ ਆਪਣਾ ਹਤਥ ਟਿਕਾਈਆ। ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸੱਚ ਹਰਿ, ਆਪ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ, ਦੇਵਣਹਾਰਾ ਧੁਰ ਦਾ ਵਰ, ਧਰਮ ਦੁਆਰਾ ਇਕਕ ਵਰਖਾਈਆ।

ਸਦੀ ਚੌਧਰੀਂ ਕਹੇ ਮੇਰੇ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਵੇਰਵੋ ਆਗਾਜ, ਅਕਲ ਬੁਦਿ ਚਲੇ ਨਾ ਕੋਈ ਚਤੁਰਾਈਆ। ਧੁਰ ਦੇ ਨਾਮ ਦੀ ਸੁਣੀ ਆਵਾਜ, ਜੋ ਅਜ਼ਲ ਤੋਂ ਦਏ ਬਚਾਈਆ। ਜਿਸ ਆਪਣੀ ਸਾਜਣ ਸਾਜ, ਸਾਗਲਾ ਸੰਗ ਗੁਰਸੁਖ ਰਿਹਾ ਤਰਾਈਆ। ਸਤਿ ਧਰਮ ਦਾ ਬਦਲ ਕੇ ਆਪ ਰਿਵਾਜ, ਰਖਾਇਤ ਆਪਣੇ ਹਤਥ ਰਖਾਈਆ। ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸੱਚ ਹਰਿ, ਆਪ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ, ਕਰੇ ਰਖੇਲ ਸਾਚਾ ਹਰਿ, ਨਿਹਕਲਕ ਨਰਾਧਨ ਨਰ, ਮਹਾਰਾਜ ਸ਼ੇਰ ਸਿੱਧ ਵਿਛੁੰਨ ਭਗਵਾਨ, ਭਗਵਨ ਆਪਣੀ ਰਖੇਲ ਰਖਲਾਈਆ।

(੨੬ ਪੋਹ ਸ਼ਹਨਸ਼ਾਹੀ ਸਮਤ ੪)

ਅਵਤਾਰ ਪੈਗਗਬਰ ਗੁਰ ਕਹਣ ਪ੍ਰਭੂ ਤੇਰਯਾਂ ਭਗਤਾਂ ਮੰਗੀ ਲੋਹਡੀ, ਲੋਆਂ ਪੁਰੀਆਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਧਿਆਨ ਲਗਾਈਆ। ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੱਧ ਹਾਲ ਦੁਹਾਈ ਕੀਤੀ ਬੌਹਡੀ, ਉਚਵੀ ਕੂਕ ਕੂਕ ਸੁਣਾਈਆ। ਦਾਤ ਵਿਚਵ ਮੰਗਣ ਭਗਤ ਭਗਵਾਨ ਦੀ ਬਣੀ ਰਹੇ ਜੋਡੀ, ਨਾਤਾ ਆਤਮ ਪਰਮਾਤਮ ਰਖਾਈਆ। ਸੋਹੱ ਧਾਰ ਮਿਛਾ ਰਸ ਦੇ ਗੁੜ ਰੋਡੀ, ਰੋਡਾ ਕੂੜ ਰਹੇ ਨਾ ਰਾਈਆ। ਪਿਚੇ ਦੇਂਦਾ ਰਿਹੋਂ ਭੋਰੀ ਭੋਰੀ, ਹੁਣ ਝੋਲੀ ਦੇ ਭਰਾਈਆ। ਸਾਧ ਸੱਤ ਤੈਨੂੰ ਲਭਦੇ ਚੋਰੀ, ਅੰਦਰ ਵੱਡ ਧਿਆਨ ਲਗਾਈਆ। ਭਗਤਾਂ ਆਪਣੇ

ਨਾਲ ਬਨ੍ਹ ਲੈ ਡੋਰੀ, ਅਗੇ ਸਕੇ ਨਾ ਕੋਈ ਤੁਡਾਈਆ। ਮਨ ਕਲਪਣਾ ਵਲੋਂ ਮੋਡਿੰ, ਮੂਰਖ ਸੂਡ ਆਪ ਸਮਯਾਈਆ। ਸਾਡੀ ਮਾਂ ਬਹੁਤੀ ਥੋੜੀ, ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਨਾਲ ਮਾਂ ਮਂਗਾਈਆ। ਵੇਰਵੀਂ ਦਰ ਆਏ ਕਿਸੇ ਨਾ ਹੋਡਿੰ, ਕਰਵਟ ਆਪਣੀ ਨਾ ਆਪ ਬਦਲਾਈਆ। ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸ਼ੁਭ ਹਰਿ, ਆਪ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ, ਕਰੇ ਖੇਲ ਸਾਚਾ ਹਰਿ, ਸਚ ਕਰਨੀ ਕਾਰ ਕਮਾਈਆ।

ਗੁਰ ਅਵਤਾਰ ਪੈਗਬਰ ਕਹਣ ਜਨ ਭਗਤ ਮਾਂਗਦੇ ਸੁਰਾਦ ਚੰਗੀ, ਲੋਡਿੰਦੇ ਸਜ਼ਜਣ ਦੇਣੀ ਪਾਈਆ। ਸਾਡੀ ਪਿਛੁ ਰਹੇ ਨਾ ਨੰਗੀ, ਮੇਹਰ ਨਜਰ ਹਤਥ ਉਠਾਈਆ। ਦੁਖ ਮੁਕਖ ਰਹੇ ਨਾ ਤੰਗੀ, ਸੁਖ ਸਾਗਰ ਵਿਚਿ ਸਮਾਈਆ। ਨੇਤ੍ਰ ਅਕਰਖ ਰਹੇ ਨਾ ਅਨੰਧੀ, ਲੋਚਨ ਦੇਣਾ ਖੁਲਾਈਆ। ਆਤਮ ਧਾਰ ਰਹੇ ਨਾ ਰੱਡੀ, ਕਨਤ ਸੁਹਾਗ ਹੋਣਾ ਸਹਾਈਆ। ਪਿਛਲੀ ਟੁਢੀ ਜਾਏ ਗਂਢੀ, ਅਗੇ ਸਕੇ ਨਾ ਕੋਈ ਤੁਡਾਈਆ। ਮਨ ਵਾਸਨਾ ਰਹੇ ਨਾ ਮੰਦੀ, ਮੋਹ ਮਮਤਾ ਪਰੇ ਤਜਾਈਆ। ਸਿਰ ਝੁਕੇ ਕਿਸੇ ਨਾ ਡੰਬੀ, ਪਰਵਣੀ ਸੰਗ ਨਾ ਕੋਈ ਨਿਭਾਈਆ। ਦੀਨ ਮਜ਼ਹਬ ਦੀ ਰਹੇ ਨਾ ਕੋਈ ਪਾਬਨ੍ਦੀ, ਸ਼ਰਅ ਜ਼ਿੰਜੀਰ ਦੇਣੇ ਕਟਾਈਆ। ਝਗੜਾ ਮੁਕੌਣਾ ਜੇਰਜ ਅੰਡੀ, ਉਤ੍ਥੁਜ ਸੇਤਜ ਖੈਹੜਾ ਦੇਣਾ ਛੁਡਾਈਆ। ਨਾਮ ਸੁਹਾਣਾ ਦੇਣਾ ਵੰਜੀ, ਸੰਸਾਰ ਸਾਗਰ ਪਾਰ ਕਰਾਈਆ। ਆਤਮ ਸੇਜ ਸੁਹੌਣੀ ਮੰਜੀ, ਸਿੱਘਾਸਣ ਆਪਣਾ ਆਪ ਵਡਧਾਈਆ। ਦੂੜੀ ਦੀ ਧਾਰ ਰਹੇ ਨਾ ਕਂਧੀ, ਹਉਮੇ ਰੋਗ ਦੇਣਾ ਗਰਾਈਆ। ਭਗਤ ਭਗਤ ਦਾ ਬਣੌਣਾ ਸਤਿਸੰਗੀ, ਗੁਰਮੁਖ ਗੁਰਮੁਖ ਜੋੜ ਜੁਡਾਈਆ। ਨਿੱਜਾਰ ਰਸ ਦੇਣਾ ਅਨਨਦੀ, ਅਨਨਦ ਆਪਣਾ ਇਕਕ ਵਰਤਾਈਆ। ਵਾਸਨਾ ਸੂਲ ਰਹੇ ਨਾ ਗੰਦੀ, ਦੁਰਮਤ ਮੈਲ ਦੇਣੀ ਧਵਾਈਆ। ਪਿਛਲੀ ਪਿੱਛੇ ਜੇਹੜੀ ਲੰਘੀ, ਅਗੇ ਆਪਣਾ ਰੰਗ ਰੰਗਾਈਆ। ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸ਼ੁਭ ਹਰਿ, ਆਪ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ, ਕਰੇ ਖੇਲ ਸਾਚਾ ਹਰਿ, ਸਚ ਆਪਣੀ ਖੇਲ ਰਿਖਲਾਈਆ।

ਅਵਤਾਰ ਪੈਗਬਰ ਗੁਰ ਕਹਣ ਗੁਰਮੁਖ ਲੋਹੜੀ ਮਾਂਗਦੇ ਨਾਮ ਨਿਧਾਨ, ਤੇਰੀ ਸਰਨਾਈਆ। ਅਗਲਾ ਹੁਕਮ ਦੱਸ ਪੈਗਾਮ, ਹਜਰਤਾਂ ਦੇ ਹਜ਼ਰਤ ਕਰ ਪਢਾਈਆ। ਮੰਜਲ ਮਾਰਗ ਹੋਏ ਆਸਾਨ, ਰਹਬਰ ਰਾਹ ਦੇਣਾ ਜਣਾਈਆ। ਸ਼ਰਅ ਜ਼ਿੰਜੀਰ ਰਹੇ ਨਾ ਕੋਈ ਗੁਲਾਮ, ਗੁਰਬਤ ਅੰਦਰਾਂ ਬਾਹਰ ਕਢਾਈਆ। ਇਕਕੋ ਕਲਮਾ ਦੇ ਕਲਮ, ਕਾਯਨਾਤ ਦੇ ਸਮਯਾਈਆ। ਇਕਕੋ ਮਹਿਬੂਬ ਹੋਵੇ ਮੇਹਰਵਾਨ, ਸੁਹਿਬਤ ਵਿਚਿ ਸਮਾਈਆ। ਇਕਕੋ ਰਸ ਪੀਣ ਖਾਣ, ਇਕਕੋ ਗੰਢ ਦੇਣੀ ਜਣਾਈਆ। ਇਕਕੋ ਰੰਗ ਮਹਲਲ ਅਫੂਲ ਮਹਾਨ, ਬੇਪਹਚਾਨ ਦੇਣਾ ਜਣਾਈਆ। ਤੇਰਾ ਲੇਖਾ ਨੌਜਵਾਨ, ਜੁਗ ਜੁਗ ਸਭ ਵੀ ਝੋਲੀ ਪਾਈਆ। ਕਲਿਜੁਗ ਅੰਤਮ ਮਾਰ ਧਿਨ, ਜ਼ਾਨੀ ਧਿਨੀ ਬੈਠੇ ਸੁਰ ਭਵਾਈਆ। ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੋਯਾ ਨਾ ਕੋਈ ਕਰ ਇਸਨਾਨ, ਅਫੂ ਸਠ ਸਾਰੇ ਦੇਣ ਦੁਹਾਈਆ। ਪੁਸ਼ਟਕ ਪਢ ਪਢ ਥਕਕਾ ਜਹਾਨ, ਤੇਰਾ ਦਰਸ ਕੋਈ ਨਾ ਪਾਈਆ। ਕਿਰਪਾ ਕਰ ਕੇ ਜਨ ਭਗਤਾਂ ਆਪੇ ਮਿਲ ਆਣ, ਮਿਲਣੀ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਕਰਾਈਆ। ਕੋਝਾਂ ਕਮਲਾਂ ਕਰ ਪਰਵਾਨ, ਚਿਕਕੜ ਭਰੇ ਗੋਦ ਉਠਾਈਆ। ਸਾਡੇ ਸਿਰ ਕਰ ਅਹਿਸਾਨ, ਸਿਰ ਆਪਣਾ ਹਤਥ ਟਿਕਾਈਆ। ਪ੍ਰਭੂ ਭਗਤ ਨਾਲੇ ਤੇਰੇ ਮਾਂਗਤੇ ਨਾਲੇ ਤੇਰੇ ਸਹਿਮਾਨ, ਦੋਵੇਂ ਰੂਪ ਦਰਸਾਈਆ। ਨਾਲੇ ਬੁਛੇ ਨਛੇ ਬਣ ਅੰਜਾਣ, ਰੋ ਰੋ ਕੁਰਲਾਈਆ। ਸਾਡੀ ਝੋਲੀ ਪਾ ਦੇ ਭਗਤੀ ਦਾ ਦਾਨ, ਜਗਤ ਲੋਹੜੀ ਮਾਂ ਨਾ ਕੋਈ ਮਂਗਾਈਆ। ਰਸਨਾ ਮਾਂਗੇ ਨਾ ਪੀਣ ਖਾਣ, ਪਾਨ ਸਪਾਰੀ ਨਾ ਰਸ ਚਰਵਾਈਆ। ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸ਼ੁਭ ਹਰਿ, ਆਪ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ, ਕਰੇ ਖੇਲ ਸਾਚਾ ਹਰਿ, ਸਚ ਦੀ ਕਰਨੀ ਕਾਰ ਕਮਾਈਆ।

ਅਵਤਾਰ ਪੈਗਬਰ ਗੁਰ ਕਹਣ ਜਨ ਭਗਤ ਲੋਹੜੀ ਮਾਂਗਣ ਕੋਈ ਨਾ ਆਯਾ, ਪਿਛਲਾ ਜੁਗ

दए गवाहीआ। कलिजुग खेल वेख बेपरवाहिआ, बेपरवाही विच्च समाईआ। हरिजन जो आपणे रंग रंगाया, रंग रतङ्गा घर बहाईआ। उह छहु के जगत माया, झोली नाम अग्गे डाहीआ। दे वस्त जेहड़ी तोहे भाया, भाव भावनी ना कोई रखवाईआ। माया ममता मोह तजाया, रजो तमो सतो संग ना कोई रखवाईआ। आपणी काया चरनां भेट चढ़ाया, तेरा तेरी झोली पाईआ। नाम भण्डारा दे वरताया, मेहर नजर इक्क उठाईआ। जन भगतां रल के शोर मचाया, उच्ची कूक कूक सुणाईआ। प्रभूकेहनूं कहें पराया, नाता जाएं तुझाईआ। जो तेरे दर ते आया, खाली परत मुख ना कोई भवाईआ। सच भण्डारे नाल दे रजाया, तृष्णा तृखा गवाईआ। जुग चौकड़ी पिछ्ठों लोड़ीदे सज्जण लोहड़ी मंगण तेरा हरिजन आया, भगत सुहेला पिछला पन्थ मुकाईआ। वस्त अगम्म दे वरताया, अमौलक आपणी झोली भराईआ। जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, एका देणा धुर दा वर, दर तेरे आस रखवाईआ।

पुरख अकाल कहे मेरी लोहड़ी सदा अनडिट्टी, जग नेत्र नजर किसे ना आईआ। एह जगत रसना सवाद नालों मिट्टी, रसना चक्रव कहण किछ ना पाईआ। ना एह अकाश मिले ना धरती वाली विच्चों मिट्टी, खोजिआं हत्थ किसे ना आईआ। ना एह काली ना एह चिट्टी, सूहा वेस ना कोई वटाईआ। ना एह वड़ी ना एह निककी, जवानी रूप ना कोई दरसाईआ। कशत्तरी ब्राह्मण शूद्र वैश ना हिंदू मुलसमान ईसाई सिरवी, तन वजूद ना कोई रखवाईआ। ना कोई दो इक्क सरगुण निरगुण रूप दरसाए मन चिती, ठगौरी खेल ना कोई खलाईआ। कलम शाही नाल ना जाए लिखी, कागज जोड़ ना कोई जुझाईआ। जुग चौकड़ी जिस नूं मेहरवान हो के दिती, किरपा निधान झोली आप भराईआ। ओसे लोहड़ी दी धार दी हाहे उत्ते बणी टिप्पी, जिन आत्मा दिती प्रगटाईआ। जिस आत्मा ने परमात्मा नाल मिल के अनेक ज्बानां दी बणाई लिप्पी, इल्म आलमां ताई जणाईआ। साधों हत्थ फ़ड़ा के चिप्पी, दर दर दिता भवाईआ। शरअ जंजीर पवा के गिच्ची, गुर अवतार पैगम्बर दिते बंधाईआ। सुष्टी दे मथ्ये घसा दिते पत्थरां इट्टी, मन्दर मस्जिद शिवदवाले मठ गुरुद्वार रगढ़ाईआ। इक्क थां कदे ना टिकी, जुग चौकड़ी भज्जी वाहो दाहीआ। सतिजुग त्रेता द्वापर कलिजुग दुहथढ़ मार के पिटी, रो के दिता सुणाईआ। माटी खाक विच्च लिटी, आपणा रूप बदलाईआ। फिर वास्ता पा के मंगी चिट्टी, दोए जोड़ सीस निवाईआ। मुरवों हस्स के बात कीती मिट्टी, नैणां नीर वहाईआ। फेर तककया बिट बिटी, अकरव ना कोई झमकाईआ। प्रभू किरपा कर दात दे दे दातार आपणी टिप्पी, जिस उत्ते टीका टिप्पणी रहे ना राईआ। जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, करे खेल साचा हरि, सच करनी कार कमाईआ।

गुर अवतार पैगम्बर कहण की भाव प्रभू तेरी लोहड़ी, सच दे समझाईआ। पुरख अकाल किहा मैं आपणी आपणे नाल बणा के जोड़ी, आप आपणा मेल मिलाईआ। आपणी वस्त आपे दे के थोड़ी, आपणी झोली आप भराईआ। आपणी खेल आप तोरी, तुरत आपणी कार कमाईआ। जिस दा रूप नारी नर ना जोरू जोरी, जोरू नजर कोई ना आईआ।

जोबनवन्ती ना बांकी छोहरी, मेंढी सीस ना कोई गुंदाईआ। हिरदा कपट ना दिसे कठोरी, ममता मोह ना कोई हलकाईआ। हाए उफ ना करे बौहड़ी, दुखी हो ना कदे कुरलाईआ। इकको वर इकको दर इकको घर मेरा रही लोड़ी, सच लोड़ी नूँ लोहड़ी दिता बणाईआ। एह रीति विष्ण ब्रह्मा शिव ने तोरी, निरगुण कोलों निरगुण मंग मंगाईआ। जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, सद आपणा खेल वरवाईआ।

लोहड़ी कहे मैं सारे वेरवे मंगते, मंगे जगत लोकाईआ। जुग चौकड़ी गए लघँदे, समां समें विच्चों बदलाईआ। मैं रवेल वेरवदी रही ओस अनन्द दे, जो अनन्द अनन्द विच्चों प्रगटाईआ। जिस दर तों सारे गए मंगदे, गुर अवतार पैगगबर झोलीआं डाहीआ। उह लोहड़ी प्रभू एहनां भगतां वंड दे, जिन्हां तेरी आस रखाईआ। जे पिच्छे विछड़े ते अग्गे गंदु दे, नाता सके ना कोई तुड़ाईआ। शौह दरया जगत विच्चों बेड़ा बन्न दे, फड़ आपणे कंध उठाईआ। जेहड़े तैनूँ भगवन करके मन्नदे, उन्हां आपणा रंग रंगाईआ। सच प्रेम दा साचा धन दे, मन मनसा कूँड गवाईआ। फिकके बोल ना सुणीए कन्न दे, चुगली निन्दिआ ना कोई चतुराईआ। जे किरपा करें ते दर्शन करीए गोबिन्द तेरे चन्न दे, अन्ध अन्धेर रहे ना राईआ। जेहड़े कूँडे नाते तन दे, जगत जाईए तजाईआ। अंदरों लेखे मुका दे गम दे, चिन्ता चिखा बाहर कछुआईआ। मेल मिला लै हँ ब्रह्म दे, पारब्रह्म आपणे विच्च मिलाईआ। जन भगत जुग चौकड़ी जदों जम्मदे, जम्म के मंगते तेरे अग्गे झोली डाहीआ। सच बख्शीश आपणा रूप ब्रह्म दे, पारब्रह्म सरनाईआ। लेखे रहण ना जन्म कर्म दे, कर्म कांड दा डेरा ढाहीआ। भुलेखे कछु दे अंदरों भरम दे, हउमे हंगता रहे ना राईआ। आपणे घर विच्च आपणा जरम दे, जन भगतां भुल्ल जावे जम्मण वाली माईआ। सदा पुजारी रहण तेरे चरन दे, दूसर सीस ना कदे निवाईआ। भय चुका दे डरन मरन दे, चुरासी गेड़ कटाईआ। तेरे हो के तेरे ढोले पढ़नगे, तूँ मेरा मैं तेरा राग अलाईआ। जोती जोत सरूप हरि, आप आपणी किरपा कर, एका देणा धुर दा वर, निहकलंक नरायण नर, महाराज शेर सिंघ विष्णुं भगवान, सच सरनाई सरन दे, सिर आपणा हृथ्य रखाईआ। (२६ पोह शहनशाही सम्मत ५)

मोहे माई देवे लोहड़ी, लोड़ींदी आसा पूर कराईआ। भगत भगवान बणी रहे जोड़ी, विछोड़ा दो जहान ना कोई कराईआ। प्यार मुहब्बत दी चढ़े रहण घोड़ी, हरिजन साचे आसण लाईआ। किसे दी आशा रहे ना खोरी, बहु गुण आपे दए कराईआ। सन्त सुहेले बणाए मोहरी, लोकमात दिते प्रगटाईआ। रैण मेटे अन्धेर घोरी, निरगुण नूर करे रुशनाईआ। चरन लिआए रिच्च जोरी, जबरदस्ती आपणा रंग रंगाईआ। नाम निधान नाल बन्न के डोरी, आत्म परमात्म रिहा जुड़ाईआ। जगत विकार रिहा होड़ी, कूँड़ी क्रिया बाहर कछुआईआ। हृथ्य रक्खे पुशत पनाह मोरी, सीस जगदीस आप टिकाईआ। लोहड़ी कहे कुछ खेल

ਵਰਖਾਉਣਾ ਸ਼ਾਹ ਅਫਗਾਨ ਨਾਲ ਪਿਸ਼ੋਰੀ, ਪਥਾਵਰ ਪਡਦਾ ਲਾਹੀਆ। ਰਖੇਲ ਵੇਖਣਾ ਦੋ ਧਾਰ ਦਿਸੌਰੀ, ਦੋਹਰੀ ਆਪਣੀ ਕਾਰ ਭੁਗਤਾਈਆ। ਦੀਨ ਦੁਨੀ ਤਕਕੇ ਬਣ ਕੇ ਜੌਹਰੀ, ਜੌਹਰ ਆਪਣਾ ਇਕ ਪ੍ਰਗਟਾਈਆ। ਸੂ਷ਟੀ ਨਾਤਾ ਤੁਟੇ ਖਾਂਤ ਸ਼ੌਹਰੀ, ਛੋਹਰ ਨਜਰ ਕਿਸੇ ਨਾ ਆਈਆ। ਦੀਨ ਦੁਨੀ ਕਰੇ ਬੌਹੜੀ ਬੌਹੜੀ, ਦਰੋਹੀ ਤੇਰਾ ਨਾਮ ਖੁਦਾਈਆ। ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸੱਚ ਹਰਿ, ਆਪ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ, ਦੇਵਣਹਾਰਾ ਸਾਚਾ ਵਰ,
ਸਚ ਦਾ ਹੁਕਮ ਇਕ ਸੁਣਾਈਆ।

ਲੋਹੜੀ ਕਹੇ ਮੈਂ ਪਾਉਣ ਆਈ ਲੋਹੜਾ, ਲੋਡ ਅਵਤਾਰ ਪੈਗਬਰ ਗੁਰੂਆਂ ਪੂਰ ਕਰਾਈਆ। ਇਕਕੋ ਸਂਦੇਸ ਦੇਵਾਂ ਗਾਵਾਂ ਧੁਰ ਦਾ ਦੋਹਰਾ, ਦੋਹਰੀ ਆਪਣੀ ਸੇਵ ਕਮਾਈਆ। ਜਿਸ ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਨਾਮ ਖਾਂਦੇ ਰਹੇ ਭੋਰਾ ਭੋਰਾ, ਮਸਤੀ ਵਿਚਚ ਮਸਤਾਨੇ ਹੋ ਕੇ ਖੁਸ਼ੀ ਬਣਾਈਆ। ਤਹ ਸਾਹਿਬ ਰਖੇਲ ਕਰੇ ਹੋਰ ਦਾ ਹੋਰਾ, ਅਵਰ ਅਵਰਾ ਆਪਣੀ ਕਾਰ ਭੁਗਤਾਈਆ। ਜਨ ਭਗਤਾਂ ਕਰਨ ਆਧਾ ਭਾਗ ਮਥੋਰਾ, ਮਿਥਿਆ ਦਸ਼ੇ ਸੰਬ ਲੋਕਾਈਆ। ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸੱਚ ਹਰਿ, ਆਪ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ, ਕਰੇ ਰਖੇਲ ਸਾਚਾ ਹਰਿ, ਸਚ ਦੀ ਕਰਨੀ ਕਾਰ ਕਮਾਈਆ।

ਲੋਹੜੀ ਕਹੇ ਮੈਂ ਕੀ ਦਸ਼ਾਂ ਆਪ, ਸਪਤਸ ਰਿਖੀ ਦੇਣ ਮੇਰੀ ਗਵਾਹੀਆ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਰੁਤ ਬਦਲਣ ਤੇ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਾਪ, ਮਾਘੀ ਤੋਂ ਪਹਲਾਂ ਪਿਛਲੀ ਰੁਤ ਬਦਲਾਈਆ। ਨਾਲੇ ਰੋ ਕੇ ਕਿਹਾ ਪ੍ਰਭੂ ਤੋਡ ਜਗਤ ਸਨਤਾਪ, ਸਹਿਸਾ ਪਿਛਲਾ ਰਹੇ ਨਾ ਰਾਈਆ। ਆਤਮ ਬ੍ਰਹਮ ਆਪਣਾ ਜੋਡ ਨਾਤ, ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਆਪਣਾ ਰੰਗ ਰੰਗਾਈਆ। ਲੇਖਾ ਰਹੇ ਨਾ ਫੇਰ ਮਾਤ, ਮਾਤਰ ਵੱਡ ਨਾ ਕੋਈ ਵੰਡਾਈਆ। ਧੁਰ ਦੇ ਮਾਲਕ ਬਖ਼ਾ ਦੇ ਦਾਤ, ਦਿਧਾਵਾਨ ਹੋਣਾ ਸਹਾਈਆ। ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸੱਚ ਹਰਿ, ਆਪ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ, ਕਰੇ ਰਖੇਲ ਸਾਚਾ ਹਰਿ, ਸਚ ਦਾ ਹੁਕਮ ਇਕ ਸੁਣਾਈਆ।

ਲੋਹੜੀ ਕਹੇ ਮੈਨੂੰ ਸਦਾ ਮੰਗਦੇ ਗਏ ਭਗਤ, ਪ੍ਰਭ ਅਗੇ ਆਸ ਰਖਾਈਆ। ਦੁਨੀ ਰਖਾਣ ਪੀਣ ਦਾ ਨਿਆ ਜਗਤ, ਕੂਡ ਕ੍ਰਿਧਾ ਵਿਚਚ ਹਲਕਾਈਆ। ਸਿਰਫ ਸਚ ਦਾਤ ਲਭਦੇ ਗੁਰਮੁਖ ਫਕਤ, ਜੋ ਫਿਕਰਾ ਇਕਕੋ ਗਾਈਆ। ਇਕਕੋ ਸੁਹਾਵਣਾ ਸਮਾਂ ਸਮਝਣ ਵਕਤ, ਰੁਤੜੀ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਮਹਕਾਈਆ। ਨਾਤਾ ਤੋਡ ਕੇ ਬੂਂਦ ਰਕਤ, ਆਤਮ ਬ੍ਰਹਮ ਵੇਰਵ ਵਰਖਾਈਆ। ਨਿਗਹ ਮਾਰ ਤੱਥਰ ਧਰਤ, ਧਰਨੀ ਧਵਲ ਵੇਰਵ ਵਰਖਾਈਆ। ਸਚ ਦਾਤ ਕੇਹੜਾ ਦੇਵੇ ਉਤੋਂ ਅਰਥ, ਅਰਥੀ ਪ੍ਰੀਤਮ ਝੋਲੀ ਪਾਈਆ। ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਵਾਲਾ ਨਵਾਂ ਸਾਲ ਚੜ੍ਹੇ ਬਰਸ, ਚਰਨ ਧੂਢ ਪੁਰਖ ਅਕਾਲ ਨਹਾਈਆ। ਮਿਟੇ ਦੋ ਜਹਾਨਾਂ ਹਰਸ, ਮਜਨ ਮਾਘ ਇਕ ਵਡਧਾਈਆ। ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸੱਚ ਹਰਿ, ਆਪ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ, ਕਰੇ ਰਖੇਲ ਸਾਚਾ ਹਰਿ, ਸਚ ਦਾ ਹੁਕਮ ਇਕ ਵਰਤਾਈਆ।

ਲੋਹੜੀ ਕਹੇ ਇਕ ਦਿਨ ਸੀਤਾ ਨੇ ਮੰਗ ਲੈਈ ਮੰਗ, ਰਾਮ ਅਗੇ ਝੋਲੀ ਡਾਹੀਆ। ਮੈਨੂੰ ਤਹ ਲੋਹੜੀ ਬਖ਼ਾ ਲੋਡੀਂਦੇ ਸਾਜਣ ਤੇਰਾ ਸਦਾ ਰਹਵੇ ਸਾਂਗ, ਸਗਲਾ ਸਾਂਗ ਰਖਾਈਆ। ਭਾਵੇਂ ਦੁਃਖ ਝਲਲਣੇ ਪੈਣ ਹੋਵਾਂ ਤਾਂਗ, ਸੋਗ ਜਗਤ ਵਾਲਾ ਜਣਾਈਆ। ਪਰ ਮੇਰੇ ਅਨੱਤਰ ਤੇਰੇ ਪਾਰ ਦਾ ਨਿਕਲੇ ਛਨਦ, ਤੂੰ ਮੇਰਾ ਮੈਂ ਤੇਰਾ ਢੋਲਾ ਗਾਈਆ। ਬੇਸ਼ਕ ਮੁਖ ਨਾ ਉਘੜੇ ਬੋਲਣ ਨਾ ਬਤੀ ਦਨਦ, ਅਜਪਾ ਜਾਪ ਤੇਰਾ ਨਾਮ ਧਿਅਈਆ। ਮੇਰੇ ਅਨੱਤਰ ਨਿਰਾਂਤਰ ਨਿਜ ਆਤਮ ਦੇਣਾ ਅਨਨਦ, ਅਨਨਦ ਅਨਨਦ ਵਿਚੋਂ ਪ੍ਰਗਟਾਈਆ। ਇਕਕੋ ਮੰਗ ਰਹੀ ਮੰਗ, ਮਾਂਗਤ ਹੋ ਕੇ ਝੋਲੀ ਡਾਹੀਆ। ਤੂੰ ਦੀਨ ਦੀਨ ਦੀਨ ਬਖ਼ਾਂਦ,

ਰहਮत ਸਚ ਦੇਣੀ ਕਮਾਈਆ। ਤੇਰੀ ਧਾਦ ਵਿਚਚ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਵਾਲਾ ਸਾਲ ਜਾਏ ਲਈ, ਗਸੀ ਨੇੜ ਕੋਈ ਨਾ ਆਈਆ। ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸੱਥ੍ਹ ਹਰਿ, ਆਪ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ, ਕਰੇ ਰਖੇਲ ਸਾਚਾ ਹਰਿ, ਸਚ ਦਾ ਹੁਕਮ ਇਕਕ ਸੁਣਾਈਆ।

ਲੋਹੜੀ ਕਹੇ ਇਕਕ ਦਿਨ ਕ੃਷ਨ ਤੋਂ ਮੰਗਣ ਚਲਲਿਆ ਸੁਦਾਮਾ, ਜਾ ਕੇ ਢੋਲਾ ਦਿਤਾ ਸੁਣਾਈਆ। ਮੈਨੂੰ ਲੋਹੜੀ ਦੇ ਦੇ ਓ ਬੰਸਰੀ ਵਾਲਿਆ ਕਾਹਨਾ, ਮੁਕਟ ਨੈਣ ਵਾਲੇ ਆਪਣਾ ਨੈਣ ਬਦਲਾਈਆ। ਛੇਤੀ ਝੋਲੀ ਪਾ ਦੇ ਆਪਣਾ ਦਾਨਾ, ਦਾਤ ਧੂਰ ਦੀ ਇਕ ਵਰਤਾਈਆ। ਝਣੂ ਕ੃਷ਨ ਨੇ ਪਕੜ ਕੇ ਕਾਨਾ, ਤਹਦੇ ਹਥ ਦਿਤਾ ਫੜਾਈਆ। ਸੁਦਾਮੇ ਹਸ਼ਸ ਕੇ ਕਿਹਾ ਏਹਦਾ ਕੀ ਨਿਸ਼ਾਨਾ, ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਦੇ ਸਮਯਾਈਆ। ਕ੃਷ਨ ਕਿਹਾ ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਕਲਿਜੁਗ ਰਿਹਾ ਨਾ ਕੋਈ ਸਿਆਣਾ, ਬੁੜ ਬਿਬੇਕ ਨਾ ਕੋਈ ਕਰਾਈਆ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਵੇ ਕਲ ਕਲਕੀ ਮੇਹਰਵਾਨਾ, ਮਹਿਬੂਬ ਧੁਰਦਰਗਾਹੀਆ। ਜਿਸ ਨੇ ਨੌ ਸੌ ਚੁਰਾਨਮੇ ਚੌਕੜੀ ਜੁਗ ਦਾ ਲੇਖ ਲਿਖਾਣਾ, ਸਤਿਜੁਗ ਤ੍ਰੇਤਾ ਦ੍ਰਾਪਰ ਕਲਿਜੁਗ ਵੇਰਵੇ ਚਾਈ ਚਾਈਆ। ਤਹਦੇ ਧਰਮ ਗ੍ਰਥਾਂ ਤੱਤੇ ਇਸ ਕਾਨੇ ਦੀ ਕਲਮ ਦਾ ਹੋਏ ਨਿਸ਼ਾਨਾ, ਪਹਲਾ ਅਕਰਵਰ ਏਥੇ ਕਾਨੇ ਦੀ ਕਾਨੀ ਨਾਲ ਬਣਾਈਆ। ਖੁਸ਼ੀ ਹੋ ਗਿਆ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਨਿਵ ਨਿਵ ਸੀਸ ਝੁਕਾਣਾ, ਨਮੋ ਨਮੋ ਸੁਣਾਈਆ। ਵਾਹ ਮੇਰੇ ਤੈਲੋਕੀ ਨਾਥ ਭਗਵਾਨਾ, ਤੇਰੀ ਬੇਪਰਵਾਹੀਆ। ਮੈਂ ਤੇ ਮੁਕਰਵਾ ਮੰਗਣ ਆਯਾ ਸਾਂ ਕੋਈ ਦੇ ਦੇਵੇ ਅੜਨ ਦਾਣਾ, ਤੂੰ ਮੁਕਰੇ ਦੇ ਹਥ ਵਿਚਚ ਸਡਿਆ ਕਾਨਾ ਦਿਤਾ ਫੜਾਈਆ। ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਫੇਰ ਵੀ ਤੇਰੇ ਤੱਤੇ ਮਾਣਾ, ਭਰੋਸਾ ਰਕਖ ਕੇ ਸੀਸ ਝੁਕਾਈਆ। ਜੇ ਏਸ ਜੁਗ ਨਹੀਂ ਤੇ ਅਗਲੇ ਜੁਗ ਜ਼ਰੂਰ ਦੇਵੇਗਾ ਰਖਯਾਨਾ, ਅਤੋਟ ਅਤੁਣੂ ਵਰਤਾਈਆ। ਤੇਰੇ ਦਰ ਦੀ ਮੰਗੀ ਲੋਹੜੀ ਮੇਰੇ ਅੜਤਰ ਹੋਈ ਪਰਵਾਨਾ, ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਮਿਲੀ ਸਰਨਾਈਆ। ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸੱਥ੍ਹ ਹਰਿ, ਆਪ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ, ਕਰੇ ਰਖੇਲ ਸਾਚਾ ਹਰਿ, ਨਿਹਕਲਕ ਨਰਾਧਨ ਨਰ, ਮਹਾਰਾਜ ਸ਼ੇਰ ਸਿੱਘ ਵਿ਷ਨੂ ਭਗਵਾਨ, ਪਿਛਲਿਆਂ ਲੇਖਿਆਂ ਦਾ ਲੇਖਾ ਪੂਰ ਕਰੇ ਜਨ ਭਗਤੋ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਲਗਾਯਾ ਧਾਰਾਨਾ, ਧਾਰਾਨੇ ਦੀ ਧਾਰੀ ਪਿਚਲੇਧੂਰ ਦਾ ਧਾਰ ਲੋਝੀਂਦਾ ਸਜ਼ਜਣ ਲੋਹੜੀ ਵਾਲੇ ਦਿਵਸ ਤੁਹਾਡੀ ਝੋਲੀ ਪਾਈਆ।

(੨੬ ਪੋਹ ਸ਼ਹਨਸ਼ਾਹੀ ਸਮਤ ੭)

ਗਿਰਧਾਰਾ ਸਿੱਘ ਤੇਰੀ ਕਾਲੀ ਪਗ, ਰੰਗ ਕਾਲੇ ਨਾਲ ਸੋਭਾ ਪਾਈਆ। ਸ਼ੰਪੂਰਨ ਹੋਧਾ ਭਗਤਾਂ ਜਗ, ਜੁਗਤੀ ਪ੍ਰਭ ਨੇ ਦਿੱਤੀ ਬਣਾਈਆ। ਲੇਖੇ ਲਗੇ ਭਵੀਆਂ ਵਿਚਚ ਭਾਹੁਣ ਵਾਲੇ ਅਗਗ, ਬਾਲਣ ਵਾਲੇ ਸਾਚੇ ਲੇਖੇ ਪਾਈਆ। ਸਚਰਖਣ ਦਵਾਰੇ ਸੇਵਾਦਾਰ ਸਾਰੇ ਜਾਣ ਭਜ਼, ਅਗੇ ਹੋ ਨਾ ਕੋਈ ਅਟਕਾਈਆ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮੰਡੇ ਦਿੱਤੇ ਠਾਪ, ਪੇਡਿਆਂ ਸੇਵ ਕਮਾਈਆ। ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਹਸ਼ਸ ਹਸ਼ਸ, ਵਡੇ ਛੋਟੇ ਭਜੇ ਵਾਹੋ ਦਾਹੀਆ। ਪ੍ਰਭ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦਾ ਮਾਣਦੇ ਰਹੇ ਰਸ, ਚਿੰਤਾ ਦੁਖ ਗਵਾਈਆ। ਲੇਖੇ ਲਾਊਂਦੇ ਰਹੇ ਆਪਣੀ ਰੁਤ, ਸਰਦੀ ਵਿਚਚ ਰਾਤੀ ਜਾਗਤ ਆਪਣੀ ਖੁਸ਼ੀ ਬਣਾਈਆ। ਸਿਰਿਵਾ ਲੈਂਦੇ ਰਹੇ ਸਾਚੀ ਮਤ, ਕੂਡ ਵਿਕਾਰ ਗਵਾਈਆ। ਲੰਗਰ ਤਧਾਰ ਕਰ ਕੇ ਲਾਂਗਰੀ ਲੈਣ ਰਕਖ, ਪਾਲ ਸਿੱਘ ਬਖ਼ਥੀਂ ਕਾਂਥੀ ਨਾਲ ਮਿਲਾਈਆ। ਲੰਗਰ ਕਹੇ ਮੇਰੀ ਸੁਹਜਣੀ ਹੋ ਗੈਂਦ ਛਤ, ਛਤਤਰਧਾਰ ਦਿੱਤੀ ਵਡਿਆਈਆ। ਜਿਸ ਭਗਤਾਂ ਰਕਖੀ ਪਤ, ਪਤਿਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਬੇਪਰਵਾਹੀਆ। ਤਹ ਮੁੜ ਕੇ ਆਯਾ ਵਤ, ਬੇਵਤਨਾਂ ਲਏ ਮਿਲਾਈਆ। ਵੇਰਵੇ ਸਭ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਅਕਰਵ, ਅਕਰਵਰਾਂ ਵਾਲਾ ਸਮਯ ਸਕੇ ਨਾ ਰਾਈਆ। ਜਗਤ

जहान नालों वक्ख, भगत भगवान रीत चलाईआ। भगत भण्डारा जिहड़ा प्रेम विच्च गया पक्क, लोह अगनी तत्त तपाईंआ। उह उहनां भगतां लिआ छक, जो शहनशाह भगत दिते बणाईआ। नाम रस लै के यक्क, यक्क मुशर्द वेख वरखाईआ। झोली उन्हां पिआ हक, खाली भंडारे दिते भराईआ। किरपा करी पुरख समरथ, मेहर नजर उठाईआ। भावें गिरधारा सिंघ दा विंगा टेडा हत्थ, फेर वी ज्ओर नाल कड्छे दिते हिलाईआ। सज्जे खब्बे हो के रिहा नट्ट, धौण टेडी रिहा विरखाईआ। जदों गुस्से विच्च आवे झट्ट, अकर्खां लाल कछु डराईआ। फेर पट्टां ते मारे हत्थ, मोटा पतला वेख विरखाईआ। भट्टीआं दे इरद गिर्द टप्प, कन्न खुरक के पग्ग लए हिलाईआ। आंढ गवांढ नूं दस्स, सब्जी भाजी रिहा चिराईआ। लोहड़ी कहे मैं लोहड़ा पैणी कहां बोल के वज्ज, वाजा प्रेम वाला वजाईआ। जन भगतां खुशी खुशी होई जब, दरस पाया प्रभ सतिगुर मिल के खुशी बणाईआ। सृष्टी दुनी रसना लाउँदी मदि, कूड़ विकार हलकाईआ। जन भगतां साची मंजल पार कर के हट्ट, दर घर साचे सोभा पाईआ। जिन्हां नूं लोहड़ी विच्च लोहड़े पैणी वस्त गई लभ्भ, अनमुल्ल दिती वरताईआ। हरिजन गुरमुख दर्शन करन रज्ज, अकर्खीआं नैण नैण बिघसाईआ। उह वेखो नारद आया भज्ज, बोदी रिहा हिलाईआ। हरस के कैहंदा जिस वेले मैं गिरधारा सिंघ दा सुरीला सुणिआ छंत, आपणी लई अंगढाईआ। किन्नर यशप अपच्छरां पईआं नच्च, कुद्दण टप्पण थाउँ थाईआ। इक्क दूजे नूं कहण उह भगत किहो जिहा होवे सच्च, कवण रूप सोभा पाईआ। नारद कहे मैं ताली मार के किहा उहदा रंग काला ते मोटी अकर्ख, जगत जहान सोभा पाईआ। पर जदों तुरदा इक्क हत्थ ढाक उत्ते कदे कदे लए रक्ख, बड़ा सोहणा विंगा टेडा नजरी आईआ। मैं उस दा करां की जस, की सिफतां नाल मिलाईआ। मेरे नाल चलो कमलीओ मैं तुहानूं देवां दरस, अकर्खां लउ खुलाईआ। सारीआं कहण उठो चल्लीए नस्स, भज्जीए वाहो दाहीआ। जे उस दा वड्हा तप, तपीआं सोभा पाईआ। असीं तुहानूं कहीए जे भगता नौं सौ नड़िनवे अपच्छरां सानूं सारीआं नूं लएं रक्ख, लंगर विच्च तेरा हत्थ लईए वटाईआ। वेहलीआं हो के फेर तेरे सिर नूं दईए झरस्स, जो बिना वाला तों सोभा पाईआ। फेर तेरी छोटी लत्त नूं बन्हीए कस्स, इक्को जिही इक्को रंग नजरी आईआ। जे जिआदा घुट्टयां तैनूं खुशी विच्च पै जाए गश, फेर मुख अमृत दईए चवाईआ। बालण चुक्क के लिआउण किन्नर यशप, गंधरव सेव कमाईआ। सानूं डर लगदा तेरी सूरत वेख के तेरे प्यार विच्च ना जाईए फस, मुहब्बत विच्च तेरे ढोले गाईआ। सच दस्सीए किते गुस्से विच्च आ के सानूं खौंचे ना मारी ठप पठप, साडीआं पट्टीआं दएं हिलाईआ। जे इक्क वार आरवेंगा ते असीं भर भर गुन्ह देवांगीआं आटे दे टप्प, फुलके लोहां उत्ते टिकाईआ। तैथों डरदीआं सोहँ दा करांगीआं जप, तूं मेरा मैं तेरा ढोला गाईआ। पर तूं वी साडे प्यार विच्च पसीने दी थां डोली रत्त, रंग रतड़ा हो के नजरी आईआ। झट्ट नारद बोलिआ थोड़ी मेरी वी खिच दिउ लत्त, नाले बोदी दिउ वधाईआ। मैं वी चरोकणा रिहा सां तक्क, की खेल प्रभू कराईआ। तुसीं इधर वेखो मेरा गिरधारे नालों चंगा नक्क, मेरीआं नासां विच्च वाल नजर कोई ना आईआ। मेरे मथ्ये विच्च नहीं कोई वट्ट, गिरधारा सिंघ तिउड़ी बल पा के चढाईआ। गिरधारा कहे उह नारद वेख आ मेरीआं भट्टीआं दी अग्ग बले लट लट, जिथ्ये लाटां वाली सेव कमाईआ। तैनूं पता नहीं मेरा पातशाह दो जहानां किरसाणां ते शब्द धार दा जट्ट, जिस मैनूं दिती वडयाईआ।

ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਾਰਧਾਂ ਨੂੰ ਰਿਵਚਵ ਕੇ ਕੀਤਾ ਇਕਠ, ਸਿਰ ਸਕੇ ਨਾ ਕੋਈ ਉਠਾਈਆ। ਜੇ ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਕਰ ਆਯਾ ਤੇ ਮੈਂ ਸਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਲਊਂਗਾ ਰਕਖ, ਤੈਨੂੰ ਵੀ ਏਸੇ ਜਗ੍ਹਾ ਸੇਵਾ ਵਿਚਚ ਲਗਾਈਆ। ਤੂੰ ਮੇਰੀ ਮਜ਼ਡਾ ਨੂੰ ਪਾਯਾ ਕਰੀਂ ਕਕਖ, ਮੈਂ ਮੁਕਛਾਂ ਨੂੰ ਤਾਅ ਦੇ ਕੇ ਬੈਠਾਂ ਚਾਈ ਚਾਈਆ। ਨਾਰਦ ਕਿਹਾ ਏਥੇ ਸਭ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਹਕ, ਦੂਸਰ ਵਾਂਡ ਨਾ ਕੋਈ ਵੰਡਾਈਆ। ਮੈਂ ਵੀ ਸੇਵਾਦਾਰ ਜੁਗ ਚੌਕੜੀ ਦਾ ਪਕਕ, ਪਕਕੀ ਦਿਆਂ ਸੁਣਾਈਆ। ਪਰ ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਨਾਲੋਂ ਪ੍ਰਮੂਦ ਦੇ ਪਾਰ ਵਿਚਚ ਸਤਿ, ਜਿਸ ਸਤਿਜੁਗ ਤ੍ਰੇਤਾ ਦਵਾਪਰ ਕਲਿਜੁਗ ਨਾ ਕੀਤੀ ਕੁਝਮਾਈਆ। ਪਰ ਤੂੰ ਧਾਦ ਕਰ ਲੈ ਸਤਿਜੁਗ ਅਹਲਿਆ ਨੂੰ ਲਾਹਿਆ ਸਥ, ਪਥਰ ਪਾਹਨ ਦਿੱਤਾ ਬਣਾਈਆ। ਜੇ ਰਾਮ ਉਪਰ ਚਰਨ ਨਾ ਦੇਂਦਾ ਰਕਖ, ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀ ਨਾ ਮਾਣ ਵਡਧਾਈਆ। ਮੈਂ ਤਦ ਦਾ ਭਰਦਾ ਨਾਰਦ ਕਹੇ ਕਿ ਤੇਰਾ ਸਾਹਿਬ ਸਮਰਥ, ਦਾਤਾ ਬੇਪਰਵਾਹੀਆ। ਅਜ਼ ਲੋਹੜੀ ਤੂੰ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਮਿਲਾ ਲੈ ਹਤਥ, ਬਿਨ ਹਥੇਲੀ ਹਤਥ ਲਗਾਈਆ। ਜੇ ਤੂੰ ਗਿਆ ਏਂ ਥਕਕ, ਮੈਂ ਅਪਚਛਰਾਂ ਨੂੰ ਕਹਾਂ ਏਹਨੂੰ ਘੁਝ੍ਝੋ ਚਾਈ ਚਾਈਆ। ਪਰ ਵੇਰਵੀ ਨੌ ਸੌ ਨਡਿਨਵੇ ਕੋਲੋਂ ਨਾ ਜਾਈ ਅਕਕ, ਅਂਦਰੇ ਅੰਦਰ ਆਪਣਾ ਮਨ ਭਰਾਈਆ। ਨਾਰਦ ਕਹੇ ਪੁਰਖ ਅਕਾਲ ਦੀਨ ਦਧਾਲ ਦਾ ਜਗਤ ਭੰਡਾਰਾ ਸਦਾ ਸਤਿ, ਸਤਿ ਸਤਿ ਵਰਤਾਈਆ। ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸ਼ੁਭ ਹਰਿ, ਆਪ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ, ਕਰੇ ਖੇਲ ਸਾਚਾ ਹਰਿ, ਨਿਹਕਲਕ ਨਰਾਧਣ ਨਰ, ਮਹਾਰਾਜ ਸ਼ੇਰ ਸਿੱਧ ਵਿ਷ਨੂੰ ਭਗਵਾਨ, ਜਨ ਭਗਤਾਂ ਲੇਖੇ ਲਾਏ ਪਾਂਚ ਪਾਂਚ ਦੇ ਤਤਤ, ਤਤਤ ਤਤਤ ਆਪਣੇ ਰੰਗ ਰੰਗਾਈਆ।

(ਗਿਰਧਾਰਾ ਸਿੱਧ ਨੇ ਲੋਹੜੀ ਮਾਂਗੀ ੨੬ ਪੋਹ ਸ਼ ਸਮਤ ਟ)

ਧਰਮ ਦੀ ਧਾਰ ਕਹੇ ਲੋਹੜੀ, ਲੁੜੀਂਦੇ ਸਾਜਣ ਤੇਰੀ ਸ਼ਰਨਾਈਆ। ਆਤਮ ਪਰਮਾਤਮ ਬਣਾਈ ਜੋੜੀ, ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਹੋਣਾ ਸਹਾਈਆ। ਸਾਚੇ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਚਾਢੀਂ ਘੋੜੀ, ਦੋ ਜਹਾਨਾਂ ਪਨਘ ਮੁਕਾਈਆ। ਕਲਿਜੁਗ ਕੂੜੀ ਕ੍ਰਿਧਾ ਵਲਲੋ ਮੋੜੀਂ, ਮੁਹਬਤ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਰਖਾਈਆ। ਜਗਤ ਵਿਕਾਰੇ ਸ਼ੌਹ ਦਰਧਾਏ ਰੋੜੀਂ, ਅਗੇ ਹੋ ਨਾ ਕੋਈ ਅਟਕਾਈਆ। ਜਨ ਭਗਤ ਦੋਵੇਂ ਹਤਥ ਰਖਲੋਤੇ ਜੋੜੀ, ਨਿਵ ਨਿਵ ਲਾਗਣ ਪਾਈਆ। ਕਲਿਜੁਗ ਜੀਵ ਕਰਦੇ ਬੌਹੜੀ ਬੌਹੜੀ, ਨਵ ਸੱਤ ਰਹੀ ਕੁਰਲਾਈਆ। ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸ਼ੁਭ ਹਰਿ, ਆਪ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ, ਏਕਾ ਦੇਣਾ ਧੂਰ ਦਾ ਵਰ, ਦਰ ਤੇਰੇ ਸੀਸ ਨਿਵਾਈਆ।

ਲੋਹੜੀ ਕਹੇ ਮੇਰੇ ਸਤਿਗੁਰ ਸ਼ਬਦ ਅਹਿਬਾਬੀ, ਮਿਤ੍ਰ ਪਾਰੇ ਦੇਣੀ ਵਡਧਾਈਆ। ਸ਼ਾਹੋ ਭੂਪ ਸਚ ਅਦਾਬੀ, ਨਿਵ ਨਿਵ ਸੀਸ ਝੁਕਾਈਆ। ਵਸਣਹਾਰੇ ਅਗਮ ਮਹਿਰਾਬੀ, ਮਹਿਬੂਬ ਤੇਰੀ ਵਡ ਵਡਧਾਈਆ। ਮੇਰੇ ਦਿਵਸ ਜਗਤ ਜਹਾਨ ਭੁਨ ਰਖਾਏ ਕਬਾਬੀ, ਬੌਹੜੀ ਬੌਹੜੀ ਦੁਹਾਈਆ। ਜਗਤ ਵਿਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸ਼ਰਾਬੀ, ਸ਼ਰਅ ਸ਼ਰੀਅਤ ਨਾ ਕੋਈ ਵਡਧਾਈਆ। ਇਸ਼ਕ ਰਿਹਾ ਨਾ ਹਕੀਕੀ ਮਜਾਜੀ, ਦੋਵੇਂ ਦੇਣ ਦੁਹਾਈਆ। ਪੁਰਖ ਅਕਾਲ ਤੂੰ ਬੇਨਨਤੀ ਸੁਣ ਸਾਡੀ, ਸਹਜ ਨਾਲ ਸੁਣਾਈਆ। ਤੇਰੀ ਰਖੇਲ ਅਗਮਡੀ ਡਾਹੜੀ, ਭਣਡਾਵਤ ਵਿਚਚ ਸੀਸ ਨਿਵਾਈਆ। ਤੇਰਾ ਲਹਣਾ ਦੇਣਾ ਸਚ ਸੰਗੀਤ ਨਾਲ ਢਾਡੀ ਰਥਾਬੀ, ਰਥਾਬ ਤਨ ਦੇਣੀ ਵਜਾਈਆ। ਤੇਰੀ ਧਰਮ ਧਾਰ ਇਸਦਾਦੀ, ਮੇਹਰਵਾਨ ਹੋਣਾ ਆਪ ਸਹਾਈਆ। ਤੇਰਾ ਲੇਖਾ ਅਗਮ ਰਖੇਲ ਜਗਤ ਪੱਜ ਆਬੀ, ਪਾਂਚ ਧਾਰ ਵਡ ਵਡਧਾਈਆ। ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸ਼ੁਭ ਹਰਿ, ਆਪ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ, ਏਕਾ ਦੇਣਾ ਸਾਚਾ ਵਰ, ਸਿਰ ਮੇਰੇ ਹਤਥ ਟਿਕਾਈਆ।

ਲੋਹਡੀ ਕਹੇ ਪ੍ਰਭੂ ਮੈਂ ਇਕਕੋ ਵਸਤ ਮਂਗਦੀ, ਦਰ ਠਾਂਡੇ ਝੋਲੀ ਭਾਹੀਆ। ਜਨ ਭਗਤਾਂ ਖੇਲ ਮੁਕਾ ਦੇ ਭੁਕਖ ਨੰਗ ਦੀ, ਤ੃ਣਾ ਤ੃ਖਾ ਪੂਰ ਕਰਾਈਆ। ਕਿਸੇ ਤੋਟ ਰਹੇ ਨਾ ਅਨ੍ਨ ਦੀ, ਅਤੁਲਲ ਭੰਡਾਰ ਵਰਤਾਈਆ। ਕਲਪਣਾ ਮੇਟ ਦੇ ਮਨ ਦੀ, ਮਨਸਾ ਰਖੋਜ ਖੁਜਾਈਆ। ਆਸਾ ਪੂਰੀ ਕਰ ਦੇ ਗੋਬਿੰਦ ਚਨ੍ਨ ਦੀ, ਚਨ੍ਨ ਚਾਨਣੇ ਤੇਰੇ ਹਤਥ ਵਡਯਾਈਆ। ਖੇਲ ਸਮਝਾ ਦੇ ਪੱਜ ਤਤਤ ਤਨ ਦੀ, ਵਜੂਦਾਂ ਮਹਿਬੂਬਾ ਪਰਦਾ ਲਾਹੀਆ। ਤੇਰੀ ਆਵਾਜ ਇਕਕੋ ਹੋਵੇ ਧਨਨ ਧਨਨ ਦੀ, ਧਨਨ ਕਹੇ ਲੋਕਾਈਆ। ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸੱਖ੍ਯ ਹਰਿ, ਆਪ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ, ਹਰਿ ਸਚ ਤੇਰੀ ਸਰਨਾਈਆ।

ਲੋਹਡੀ ਕਹੇ ਮੇਰੇ ਸਤਿਗੁਰ ਪਾਰੇ ਸਜ਼ਣਾ, ਦੀਨਾਂ ਬਨਧਪ ਦੀਨ ਦਿਆਲ। ਚਰਨ ਧੂੜ ਕਰਾ ਦੇ ਮਜਨਾ, ਮੇਰੇ ਸਾਹਿਬ ਬੇਮਿਸਾਲ। ਮੇਰੇ ਨੇਤਰ ਪਾ ਦੇ ਅੰਭਨਾ, ਭੂਪਤ ਭੂਪ ਹੋ ਕਿਰਪਾਲ। ਧਰਮ ਦੀ ਧਾਰ ਚਾਢ ਦੇ ਰੰਗਣਾ, ਰੰਗਤ ਦੀ ਜਹਾਨ ਬੇਮਿਸਾਲ। ਦਰ ਠਾਂਡਾ ਇਕਕੋ ਮਂਗਣਾ, ਵਸਤ ਅਗਮਡੀ ਦੇਣੀ ਭਾਲ। ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸੱਖ੍ਯ ਹਰਿ, ਆਪ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ, ਦੇਵਣਹਾਰਾ ਸਾਚਾ ਵਰ, ਸਾਚਾ ਲੇਖਾ ਆਪ ਸੰਭਾਲ।

ਲੋਹਡੀ ਕਹੇ ਪ੍ਰਭੂ ਮੇਰੀ ਵੇਰਖ ਲੈ ਰੈਣ, ਲੋਕਮਾਤ ਧਿਆਨ ਲਗਾਈਆ। ਸਚ ਦਾ ਦਿਸੇ ਨਾ ਕੋਈ ਸਾਕ ਸੈਣ, ਸਾਜਣ ਰੰਗ ਨਾ ਕੋਈ ਰੰਗਾਈਆ। ਤੇਰੀ ਸੂਢਟੀ ਤੇਰੇ ਨਾਲਾਂ ਹੋਈ ਤਰਫੈਣ, ਦੁਤੀਆ ਭਾਉ ਰਖਾਈਆ। ਮੈਂ ਬੇਨਨਤੀ ਆਈ ਕਹਣ, ਕਹ ਕਹ ਰਹੀ ਜਣਾਈਆ। ਜੋ ਲੇਖਾ ਲਿਖਵਧਾ ਵਿਚਚ ਰਮਾਧਣ, ਮਹਾਂਭਾਰਤ ਨਾਲ ਵਡਯਾਈਆ। ਤਹਦਾ ਲਹਣਾ ਸੁਕਾਉਣਾ ਸੁਖਵੈਣ, ਦਰ ਠਾਂਡੇ ਖੁਸ਼ੀ ਮਨਾਈਆ। ਜਨ ਭਗਤਾਂ ਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਦੇ ਆਪਣੇ ਨੈਣ, ਲੋਚਨਾਂ ਕਰ ਰੁਸ਼ਨਾਈਆ। ਚਰਨ ਪ੍ਰੀਤੀ ਦੇ ਦੇ ਦੇਣ, ਜੋ ਚਲ ਆਏ ਸਰਨਾਈਆ। ਚਰਨ ਧੂੜ ਬਣਾ ਲੈ ਰੈਣ, ਟਿਕਕੇ ਖਾਕ ਖਾਕ ਰਮਾਈਆ। ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸੱਖ੍ਯ ਹਰਿ, ਆਪ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ, ਏਕਾ ਦੇਣਾ ਧੁਰ ਦਾ ਵਰ, ਨਿਹਕਲਕ ਨਰਾਧਨ ਨਰ, ਮਹਾਰਾਜ ਸ਼ੇਰ ਸਿੱਧ ਵਿਛੂਨ੍ਹ ਭਗਵਾਨ, ਤੁਧ ਬਿਨ ਦਿਸੇ ਨਾ ਕੋਈ ਸੈਣ, ਸਾਕ ਨਜਰ ਕੋਈ ਨਾ ਆਈਆ।

(੨੬ ਪੋਹ ਸ਼ਹਨਸ਼ਾਹੀ ਸਮੱਸਤ ੬)

ਲੋਹਡੀ ਕਹੇ ਜਨ ਭਗਤੋ ਸਚ ਪਾਰ ਦਾ ਲਤ ਰੂਪਈਆ, ਰੂਪਾ ਸੋਨਾ ਚਾਂਦੀ ਜਗਤ ਕਮਮ ਕਿਛ ਨਾ ਆਈਆ। ਪੁਰਖ ਅਕਾਲਾ ਦੀਨ ਦਿਆਲਾ ਬਣਾਓ ਧੁਰ ਦਾ ਸੇਈਆ, ਮਾਲਕ ਮਿਤਰ ਪਾਰਾ ਏਕਕਾਰਾ ਸੰਗ ਨਿਭਾਈਆ। ਸਾਜਣ ਮੀਤ ਇਕਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਬਣੋ ਸੰਝਿਆ, ਸਗਲੇ ਸੰਗੀ ਬਹੁ ਰੰਗੀ ਆਪਣੀ ਖੁਸ਼ੀ ਬਣਾਈਆ। ਧੁਰ ਦੇ ਰਾਮ ਦੀ ਚਢੀ ਅਗਮੀ ਨਈਆ, ਨੌਕਾ ਸਤਿਗੁਰ ਸ਼ਬਦ ਆਪ ਵਰਖਾਈਆ। ਰਾਏ ਧਰਮ ਲੇਖਾ ਕਛੁ ਨਾ ਸਕੇ ਵਹੀਆ, ਵਾਅਦੇ ਸਭ ਦੇ ਪੂਰ ਕਰਾਈਆ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਬੁਲ੍ਹੇ ਗਾਧਾ ਥੰਈਆ, ਥੰਈਆ ਥੰਈਆ ਕਹ ਕਹ ਖੁਸ਼ੀ ਬਣਾਈਆ। ਸੋ ਪੁਰਖ ਅਕਾਲਾ ਦੀਨ ਦਿਆਲਾ ਤੁਹਾਡੀ ਇਕਕ ਰਮਈਆ, ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਨੂਰ ਅਲਾਹੀਆ। ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸੱਖ੍ਯ ਹਰਿ, ਆਪ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ, ਦੇਵਣਹਾਰਾ ਸਾਚਾ ਵਰ, ਸਚ ਦਾ ਮੇਲਾ ਆਪ ਮਿਲਾਈਆ।

ਲੋਹਡੀ ਕਹੇ ਭਗਤੋ ਧਰਮ ਧਾਰ ਦੇ ਚਥੀ ਦਾਣੇ ਮਕਕੀ, ਸੁਕਮਲ ਦਿਆਂ ਦੂਢਾਈਆ। ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਪਾਰ ਵੇਰਖੋ ਹਕੀ, ਹਕੀਕਤ ਨਾਲ ਸੁਣਾਈਆ। ਜਿਸ ਦੀ ਧਾਰ ਜੀਵ ਜਹਾਨ ਕਿਸੇ ਨਾ ਤਕਕੀ,

ਜਗਤ ਨੇਤ੍ਰ ਦਰਸ਼ਨ ਕੋਈ ਨਾ ਪਾਈਆ। ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰੀਤੀ ਜੋਡੀ ਪਕਕੀ, ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਪ੍ਰਭ ਆਪਣੇ ਰੰਗ ਰੰਗਾਈਆ। ਨਿਗਾਹ ਮਾਰ ਕੇ ਵੇਰਵੇ ਅਕਰਵੀ, ਬਿਨ ਨੈਣ ਨੈਣ ਤਠਾਈਆ। ਜਿਸ ਦਾ ਲੇਖਵਾ ਦੀਗਰੇ ਬਾਦ ਧਕਕੀ, ਧਕਕੀ ਇਕਕੋ ਨੂਰ ਅਲਾਹੀਆ। ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਰ੍ਵ ਹਰਿ, ਆਪ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ, ਦੇਵਣਹਾਰਾ ਸਾਚਾ ਵਰ, ਸਚ ਦਾ ਖੇਲ ਆਪ ਵਰਖਾਈਆ।

ਲੋਹਡੀ ਕਹੇ ਜਨ ਭਗਤੋ ਸਚ ਪਾਰ ਦਾ ਲਤ ਰਸ, ਮਿਛਾ ਇਕਕੋ ਨਾਮ ਦ੃ਢਾਈਆ। ਹਿਰਦੇ ਹਰਿਜੂ ਜਾਏ ਵਸ, ਅਨਡਿਠੜਾ ਖੇਲ ਵਰਖਾਈਆ। ਪਨਥ ਮਾਰਨਾ ਪਏ ਨਾ ਨਸ਼ਨ ਨਸ਼ਨ, ਭਜ਼ਜਣ ਦੀ ਲੋਡ ਰਹੇ ਨਾ ਰਾਈਆ। ਜਿਸ ਦਾ ਲੇਖਵਾ ਬਾਹਰ ਰਵ ਸਸ, ਸੂਰਧ ਚਨਦ ਨਾ ਕੋਈ ਚਤੁਰਾਈਆ। ਤਹ ਮੇਟਣਹਾਰ ਅਨਧੇਰੀ ਮਸ, ਚਨਦ ਚਾਂਦਨਾ ਕਰੇ ਰੁਸ਼ਨਾਈਆ। ਸੋ ਪੁਰਖ ਅਕਾਲਾ ਤੁਹਾਡੀ ਗਾਵੇ ਜਸ, ਸਿਪਤਾਂ ਨਾਲ ਸਲਾਹੀਆ। ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਰ੍ਵ ਹਰਿ, ਆਪ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ, ਸਚ ਦੀ ਕਰਨੀ ਕਾਰ ਕਮਾਈਆ।

ਲੋਹਡੀ ਕਹੇ ਜਨ ਭਗਤੋ ਸਚ ਪਾਰ ਦੀ ਪੀਵੇ ਮਦਿ, ਮਧੁਰ ਧੁਨ ਨਾਮ ਸ਼ਨਵਾਈਆ। ਸਤਿਗੁਰ ਦਵਾਰ ਸੁਹਝਣੀ ਹਵਾ, ਹਫੂਦਾਂ ਭੇਰਾ ਢਾਹੀਆ। ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਪ੍ਰਭ ਦੀ ਯਦ, ਜੋ ਧਦੀ ਆਪਣਾ ਖੇਲ ਵਰਤਾਈਆ। ਸਚ ਪ੍ਰੀਤ ਵਿਚਵ ਜਾਓ ਲਗ, ਲਗ ਮਾਤਰ ਭੇਰਾ ਢਾਹੀਆ। ਤੁਹਾਡੇ ਅੰਦਰਾਂ ਬੁਝਾਵੇ ਅਗਗ, ਅਮ੃ਤ ਮੇਘ ਬਰਸਾਈਆ। ਕੂਡੀ ਕ੍ਰਿਧ ਮਿਟੇ ਜਾਗ, ਜਾਗਰਤ ਜੋਤ ਕਰ ਰੁਸ਼ਨਾਈਆ। ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਰ੍ਵ ਹਰਿ, ਆਪ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ, ਸਚ ਦਾ ਭੇਵ ਆਪ ਖੁਲਾਈਆ।

ਲੋਹਡੀ ਕਹੇ ਜਨ ਭਗਤੋ ਆਪਣੀ ਆਸਾ ਲੈਣੀ ਮੰਗ, ਮਾਂਗਤ ਹੋ ਕੇ ਝੋਲੀ ਢਾਹੀਆ। ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਚਾਢ ਦੇ ਰੰਗ, ਦੋ ਜਹਾਨਾ ਤਤਰ ਨਾ ਜਾਈਆ। ਨਿਰਗੁਣ ਧਾਰ ਹੋਣਾ ਸੰਗ, ਸਗਲੇ ਸੰਗੀ ਬਹੁ ਰੰਗੀ ਭੇਵ ਦੇਣਾ ਚੁਕਾਈਆ। ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਪਰਮਾਤਮ ਤੇਰਾ ਸਚ ਦਵਾਰਾ ਜਾਈਏ ਲਾਂਘ, ਅਗੇ ਹੋ ਨਾ ਕੋਈ ਅਟਕਾਈਆ। ਮਾਨਸ ਜਨਮ ਨਾ ਹੋਏ ਭੰਗ, ਦੇਣੀ ਸਚ ਸਚ ਸਰਨਾਈਆ। ਆਤਮ ਸੇਜ ਸੁਹਾਉਣੀ ਪਲਾਂਘੀ, ਦਰ ਠਾਂਡੇ ਸੇਵ ਕਮਾਈਆ। ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਰ੍ਵ ਹਰਿ, ਆਪ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ, ਏਕਾ ਦੇਣਾ ਸਾਚਾ ਵਰ, ਸਚ ਦਾ ਰੰਗ ਆਪ ਰੰਗਾਈਆ।

ਲੋਹਡੀ ਕਹੇ ਜਨ ਭਗਤੋ ਅਜਜ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦਿਵਸ ਧਰਨੀ ਵੇਰਵੇ ਦਸ਼ਦੀ, ਦਹ ਦਿਸ਼ਾ ਰਹੀ ਜਣਾਈਆ। ਮਸਤੀ ਦੇ ਵਿਚਵ ਹਸ਼ਦੀ, ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਢੋਲੇ ਗਾਈਆ। ਪਿਆਸੀ ਪ੍ਰੇਮ ਰਸ ਦੀ, ਚਾਰੋਂ ਕੁਟ ਵੇਰਖ ਵਰਖਾਈਆ। ਆਪਣੀ ਬਿਰਹੁ ਕਹਾਣੀ ਦਸ਼ਦੀ, ਕੂਕ ਕੂਕ ਜਣਾਈਆ। ਮੇਰੇ ਤੱਤੇ ਧਾਰ ਰਹੀ ਨਹੀਂ ਸਚ ਦੀ, ਕਲਿਜੁਗ ਕੂੜ ਕੁਟੰਬ ਵਧਾਈਆ। ਮੇਰੀ ਛਾਤੀ ਵੇਰਵੇ ਮਚਵਦੀ, ਅਗਨੀ ਤਤਤ ਨਾ ਬੁਝਾਈਆ। ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਰ੍ਵ ਹਰਿ, ਆਪ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ, ਦੇਵਣਹਾਰਾ ਸਾਚਾ ਵਰ, ਸਚ ਦੀ ਖੇਲ ਆਪ ਸਮਯਾਈਆ।

ਲੋਹਡੀ ਕਹੇ ਜਨ ਭਗਤੋ ਸਤਿਗੁਰ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਲਤ ਪਾਰ, ਜੋਤੀ ਜਾਤਾ ਸਿਰ ਹਤਥ ਟਿਕਾਈਆ। ਮੇਰਾ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ, ਦਿਵਸ ਰੈਣ ਢੋਲੇ ਗਾਈਆ। ਧਨਨ ਭਾਗ ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹੋਧਾ ਦੀਦਾਰ, ਨਿਰਗੁਣ ਨੂਰ ਜੋਤ ਅਲਾਹੀਆ। ਤੁਹਾਡੀ ਪੈਜ ਜਾਏ ਸਵਾਰ, ਸਿਰ ਸਿਰ ਆਪਣਾ ਹਤਥ ਟਿਕਾਈਆ। ਵੇਰਵੇ ਵਿਗਸੇ ਪਾਵੇ ਸਾਰ, ਵੇਰਖਣਹਾਰਾ ਥਾਉੰ ਥਾਈਆ। ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਰ੍ਵ ਹਰਿ, ਆਪ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ, ਦੇਵਣਹਾਰਾ ਸਾਚਾ ਵਰ, ਸਚ ਦਾ ਹੁਕਮ ਇਕਕ ਵਰਤਾਈਆ।

ਲੋਹੜੀ ਕਹੇ ਜਨ ਭਗਤੋ ਪ੍ਰਭ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ, ਲੁੰਡੀਂਦਾ ਸਾਜਣ ਦਏ ਵਡਯਾਈਆ। ਆਦਿ ਜੁਗਾਦਿ ਭਗਤ ਭਗਵਾਨ ਦਾ ਜੋੜਾ, ਜੁਗ ਚੌਕੜੀ ਰੀਤੀ ਚਲੀ ਆਈਆ। ਜਨ ਭਗਤਾਂ ਪ੍ਰਭ ਸਦਾ ਹੋਵੇ ਬੌਹੜਾ, ਬਾਂਹੋ ਫੜ ਫੜ ਬਾਹਰ ਕਢਾਈਆ। ਤੁਹਾਡੂ ਅੱਤਰ ਰਹੇ ਨਾ ਕੌੜਾ, ਸਤਿਗੁਰ ਮਿਛ੍ਹਾ ਰਸ ਦਏ ਪਿਆਈਆ। ਜਿਸ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਅਗਮੀ ਘੋੜਾ, ਜਗਤ ਨੇਤ੍ਰ ਵੇਰਵਣ ਕੋਈ ਨਾ ਪਾਈਆ। ਉਸ ਦੀ ਸਦਾ ਸਦਾ ਸਦ ਲੋੜਾ, ਲੁੰਡੀਂਦਾ ਸਜ਼ਜਣ ਧੁਰਦਰਗਾਹੀਆ। ਜਿਸ ਸਸ਼੍ਸੇ ਤੱਥ ਲਾ ਕੇ ਹੋੜਾ, ਹੁੰ ਬ੍ਰਹਮ ਦਿਤੀ ਵਡਯਾਈਆ। ਜਿਸ ਦਾ ਵਕਤ ਅਗੇ ਥੋੜਾ, ਬਹੁਤੀ ਵੰਡ ਨਾ ਕੋਈ ਵੰਡਾਈਆ। ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਰੂਪ ਹਰਿ, ਆਪ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ, ਕਰੇ ਖੇਲ ਸਾਚਾ ਹਰਿ, ਨਿਹਕਲਕਂ ਨਰਾਧਨ ਨਰ, ਮਹਾਰਾਜ ਸ਼ੇਰ ਸਿੱਘ ਵਿਣ੍ਹਨ੍ਹ ਭਗਵਾਨ, ਸਚ ਪ੍ਰੇਮ ਦਾ ਬਰਵਸ਼ਣਹਾਰਾ ਘੋੜਾ, ਬਿਨ ਰਾਸਾਂ ਚਾਰ ਕੁਟੁਮ਼ਬਾਈਆ।

(੩੦ ਪੋਹ ਸ਼ਹਨਸ਼ਾਹੀ ਸਮਤ ੧੦)

ਜਨ ਭਗਤਾਂ ਸਦਾ ਲੋਹੜੀ, ਲੁੰਡੀਂਦਾ ਸਾਜਣ ਦਏ ਵਡਯਾਈਆ। ਚਰਨ ਪ੍ਰੀਤੀ ਬਖ਼਼ਸ਼ੇ ਗੁੜ ਦੀ ਰੋੜੀ, ਬਿਨ ਰਸਨਾ ਰਸ ਚਰਵਾਈਆ। ਸ਼ਬਦੀ ਧਾਰ ਚੜਾ ਕੇ ਘੋੜੀ, ਵਾਗਾਂ ਆਪਣੇ ਹਤਥ ਰਖਾਈਆ। ਭਗਤ ਭਗਵਾਨ ਬਣਾ ਕੇ ਜੋੜੀ, ਸੋਹਣਾ ਧੁਰ ਦਾ ਰੰਗ ਰੰਗਾਈਆ। ਜਗਤ ਵਿਕਾਰਾ ਅੰਦਰੋਂ ਹੋੜੀ, ਹੋੜਾ ਸਸ਼੍ਸੇ ਵਾਲਾ ਦਏ ਵਰਖਾਈਆ। ਮਨ ਮਨਸਾ ਆਪਣੇ ਵਲਲ ਮੋੜੀ, ਮੇਲ ਮਿਲਾਏ ਸਹਜ ਸੁਭਾਈਆ। ਜਨ ਭਗਤਾਂ ਜੁਗ ਜੁਗ ਵਸਤ ਏਹ ਦਿਤੀ ਥੋੜੀ, ਥੋੜਾ ਥੋੜਾ ਰਸ ਝੋਲੀ ਪਾਈਆ। ਕਲਿਜੁਗ ਅੱਤ ਸ਼੍ਰੀ ਭਗਵਨਤ ਆਪ ਗਿਆ ਬੌਹੜੀ, ਆਪ ਆਪਣੀ ਦਿਆ ਕਮਾਈਆ। ਵਿਕਾਰ ਮਧ ਅੱਤਰ ਰਹਣ ਨਾ ਦੇਵੇ ਕੌੜੀ, ਰਸ ਅਸੂਤ ਨਾਮ ਭਰਾਈਆ। ਪਾਰ ਕਰਾ ਦੇ ਭੀਡੀ ਗਲੀ ਸੌਡੀ, ਮਾਰਗ ਇਕਕੋ ਇਕਕ ਵਰਖਾਈਆ। ਰਾਗਾਂ ਵਿਚਾਂ ਰਾਗ ਉਪਜਿਆ ਗੈੜੀ, ਲੋਹੜੀ ਦੇ ਦਿਨ ਦੀ ਏਹੋ ਵਣ੍ਹੀ ਵਡਯਾਈਆ। ਨਾਨਕ ਧਾਰ ਜੋ ਸ਼ਬਦ ਜਣਾਯਾ ਪੌੜੀ, ਏਸੇ ਦਿਵਸ ਕੀਤੀ ਸਿਪਤ ਸਲਾਹੀਆ। ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਰੂਪ ਹਰਿ, ਆਪ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ, ਕਰੇ ਖੇਲ ਸਾਚਾ ਹਰਿ, ਸਚ ਦਾ ਪਰਦਾ ਆਪ ਚੁਕਾਈਆ।

ਲੋਹੜੀ ਕਹੇ ਮੈਂ ਜੁਗ ਜੁਗ ਲੋੜਦੀ, ਆਸ਼ਾ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਰਖਾਈਆ। ਭਗਤ ਭਗਵਾਨ ਨਾਲ ਜੋੜਦੀ, ਜੁਗ ਜੁਗ ਦੀ ਰੀਤੀ ਚਲੀ ਆਈਆ। ਮੇਰਾ ਦਿਵਸ ਤਹਿਤ ਜਿਸ ਵਿਚਕਾਰ ਸਭ ਤਾਂ ਪਹਲਾਂ ਪੂਜਾ ਹੋਈ ਬੌਹੜ ਦੀ, ਪਿਘਲਾਂ ਸੀਸ ਨਿਵਾਈਆ। ਧਾਰੀ ਪੁਰੂ਷ ਦੀ ਧਾਰ ਹਾਵਗਰੀਵ ਦੇ ਮੋੜਦੀ, ਪਰਦਾ ਪਰਦਿਆਂ ਵਿਚਾਂ ਖੁਲਾਈਆ। ਬਾਵਨ ਦੀ ਧਾਰ ਜਿਸ ਦੀ ਖੇਲ ਬ੍ਰਹਮਣ ਗੈੜ ਦੀ, ਬਿਨ ਅਕਰਵਰਾਂ ਅਕਰਵਰ ਜਣਾਈਆ। ਮੇਰੀ ਆਦਿ ਜੁਗਾਦੀ ਧਾਰ ਸਦਾ ਦੌੜਦੀ, ਭਜ੍ਜੇ ਵਾਹੋ ਦਾਹੀਆ। ਮੇਰਾ ਦਿਵਸ ਦਿਹਾਡਾ ਤਹਿਤ ਜਿਸ ਵਿਚਕਾਰ ਪੂਜਾ ਚਲਲੀ ਪਹਲੀ ਵਾਰ ਤਲਾਬ ਜੈਹੜ ਦੀ, ਜਲ ਧਾਰਾ ਰੰਗ ਰੰਗਾਈਆ। ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਰੂਪ ਹਰਿ, ਆਪ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ, ਦੇਵਣਹਾਰਾ ਸਾਚਾ ਵਰ, ਸਚ ਦਾ ਸੰਗ ਆਪ ਰਖਾਈਆ।

ਲੋਹੜੀ ਕਹੇ ਮੈਂ ਜੁਗ ਜੁਗ ਲੋੜਦੀ ਸਾਜਣ, ਸਜ਼ਣਾਂ ਧੁਰਦਰਗਾਹੀਆ। ਜੋ ਦੋ ਜਹਾਨਾਂ ਰਾਜਨ, ਸ਼ਾਹੋ ਭੂਪ ਨੂਰ ਅਲਾਹੀਆ। ਮੇਰਾ ਦਿਵਸ ਤਹਿਤ ਜਿਸ ਵਿਚਕਾਰ ਜਗਤ ਦਾ ਲਹਣਾ ਦੇਣਾ ਦੇਣਾ ਲਹਣਾ ਬਣਧਾ ਨਾਲ ਮਹਾਜਨ, ਜਗਤ ਹਣਾਂ ਖੇਲ ਰਿਖਲਾਈਆ। ਮੇਰੇ ਦਿਵਸ ਪਹਲੀ ਵਾਰ ਕਪਲ ਮੁਨ ਮਾਰੀ ਅਵਾਜਨ, ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਨਾਲ ਸੁਣਾਈਆ। ਸਾਂਖ ਧੋਗ ਦਸ਼ਨਾ ਆਪਣੀ ਮਾਤਨ, ਰੀਤੀ ਦੀਨ ਦੁਨੀ ਬਦਲਾਈਆ। ਮੇਰੇ ਦਿਵਸ ਜਗਤ ਦਨਦਾਸਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਧਾ ਸੀ ਦਾਤਨ, ਕੁਦਰਤ ਦੇ

ਰੰਗ ਨੂੰ ਜਗਤ ਰੰਗ ਵਿਚਚ ਬਦਲਾਈਆ। ਮੇਰੇ ਦਿਵਸ ਵਿਚਚ ਮਤਸਥ ਜਲ ਧਾਰ ਕੀਤਾ ਉਦਘਾਟਨ, ਮਛ ਕਚ਼ ਸਾਂਗ ਰਖਵਾਈਆ। ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਰੂਪ ਹਰਿ, ਆਪ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ, ਦੇਵਣਹਾਰਾ ਸਾਚਾ ਵਰ, ਸਚ ਦਾ ਭੇਵ ਆਪ ਖੁਲਾਈਆ।

ਲੋਹਡੀ ਕਹੇ ਮੇਰੇ ਦਿਵਸ ਭਗਤਾਂ ਭਗਵਾਨ ਨਾਲ ਮਿਲਿਆ ਮੇਲ, ਮੇਲਾ ਹਰਿ ਜਗਦੀਸ਼ ਕਰਾਈਆ। ਦੀਨ ਦੁਨੀ ਨੂੰ ਕਲਪਣਾ ਦਾ ਚਢ਼ਧਾ ਤੇਲ, ਹਉਮੇ ਹੁੰਗਤਾ ਸਾਂਗ ਰਖਵਾਈਆ। ਪਾਰ ਤੁਟਿਆ ਸਜ਼ਣ ਸੁਹੇਲ, ਸਾਚਾ ਸਾਂਗ ਨਾ ਕੋਈ ਬਣਾਈਆ। ਲੋਹਡੀ ਕਹੇ ਜਨ ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਭ ਦੇ ਪਾਰ ਵਿਚਚ ਵਧੀ ਵੇਲ, ਵੇਲਾ ਵਕਤ ਦਏ ਗਵਾਹੀਆ। ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਰੂਪ ਹਰਿ, ਆਪ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ, ਦੇਵਣਹਾਰਾ ਸਾਚਾ ਵਰ, ਸਚ ਦੀ ਕਰਨੀ ਕਾਰ ਕਮਾਈਆ।

ਲੋਹਡੀ ਕਹੇ ਮੇਰੇ ਦਿਵਸ ਰਿੜਕਿਆ ਗਿਆ ਸਾਗਰ, ਸਗਲੀ ਸੂ਷ਟ ਜਣਾਈਆ। ਅਮ੃ਤ ਭਰਧਾ ਗਿਆ ਅਗਮੀ ਗਾਗਰ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਵੇਰਵਣ ਕੋਈ ਨਾ ਪਾਈਆ। ਵਣਜਾਰੇ ਬਣਾਏ ਧਰਮ ਸੌਦਾਗਰ, ਸੋਹਣੀ ਵਸਤ ਵਰਖਾਈਆ। ਨਿਰਮਲ ਕਰਮ ਕਰ ਉਜਾਗਰ, ਦੇਵੇ ਮਾਣ ਮਾਣ ਵਡਧਾਈਆ। ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਰੂਪ ਹਰਿ, ਆਪ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ, ਦੇਵਣਹਾਰਾ ਸਾਚਾ ਵਰ, ਸਚ ਦਾ ਮਾਲਕ ਇਕਕ ਅਰਖਵਾਈਆ।

ਲੋਹਡੀ ਕਹੇ ਸਮੁੰਦ ਸਾਗਰ ਲੇਖਾ ਸੁਕਾਯਾ ਅਦ੍ਵ, ਹਿਸਾ ਵੱਡ ਆਪਣੇ ਹਤਥ ਰਖਵਾਈਆ। ਇਕਕ ਪਾਸੇ ਅਮ੃ਤ ਤੇ ਇਕਕ ਪਾਸੇ ਮਦਿ, ਵੇਰਵਣਹਾਰਾ ਬੇਪਰਵਾਹੀਆ। ਰਾਕ਼ਸ ਦੇਵਤ ਦੋਵੇਂ ਲਾਏ ਸਦ, ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਲ ਬੁਲਾਈਆ। ਦੋਵੇਂ ਇਕਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲਾਂ ਅਗੇ ਬਹਿਣ ਵਧ, ਆਪਣੀ ਰਖੁਣੀ ਵਰਖਾਈਆ। ਲੋਹਡੀ ਕਹੇ ਮੇਰਾ ਦਿਵਸ ਸੁਹਾਵਣਾ ਜਿਸ ਵਿਚਚ ਕਲਸ ਜਗ ਰਾਕ਼ ਮਦਿ ਵਿਚਚ ਲਪਟਾਈਆ। ਦੋਹਾਂ ਦੀ ਧਾਰ ਦਿਤੀ ਵੱਡ, ਪ੍ਰਭ ਆਪਣੀ ਰਖੇਲ ਵਰਖਾਈਆ। ਜਿਸ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿਚਚ ਜੁਗ ਚੌਕਡੀ ਰਹੇ ਹੁੰਡ, ਭਜ਼ਣ ਵਾਹੋ ਦਾਹੀਆ। ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਰੂਪ ਹਰਿ, ਆਪ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ, ਦੇਵਣਹਾਰਾ ਸਾਚਾ ਵਰ, ਸਚ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੋਏ ਸਹਾਈਆ।

ਲੋਹਡੀ ਕਹੇ ਜਨ ਭਗਤਾਂ ਮਿਲੇ ਦੀਨ ਦਿਆਲਾ, ਅਮ੃ਤ ਰਸ ਚਰਖਾਈਆ। ਰਾਂਕਸਾਂ ਮਿਲੇ ਮਦਿ ਪਾਲਾ, ਮਿਟੀ ਰਖਾਕ ਸਿਰ ਵਿਚਚ ਛਾਹੀਆ। ਸਰਗੁਣ ਦੀ ਧਾਰ ਨਿਰਗੁਣ ਦਾ ਖੇਲ ਖੇਲ ਨਿਰਾਲਾ, ਦੋਵੇਂ ਰੰਗ ਮੇਰੇ ਦਿਵਸ ਵਿਚਚ ਰਖਵਾਈਆ। ਮੈਂ ਗਮੀ ਰਖੁਣੀ ਦੋਹਾਂ ਵਿਚਚ ਹੋਈ ਬੇਹਾਲਾ, ਆਪ ਆਪਣਾ ਗੜ੍ਹ ਭੁਲਾਈਆ। ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਪਰਮਾਤਮ ਆਪਣਾ ਰਖੇਲ ਕੀਤਾ ਭਗਤਾਂ ਮਾਰਗ ਦੇ ਸੁਰਖਾਲਾ, ਸਚ ਰੰਗ ਰੰਗਾਈਆ। ਸੂਰਖ ਸੁਗਧ ਕਰ ਬੇਹਾਲਾ, ਜਗਤ ਵਾਸਨਾ ਵਿਚਚ ਹਲਕਾਈਆ। ਲੋਹਡੀ ਕਹੇ ਜਨ ਭਗਤੀ ਤੁਹਾਡੇ ਧਨਭਾਗ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਅੰਤਰ ਪ੍ਰਭੂ ਪ੍ਰੇਮ ਦੀ ਮਾਲਾ, ਜਗਤ ਮਣਕੇ ਫੇਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਰਹੀ ਨਾ ਰਾਈਆ। ਤੁਹਾਡੀ ਘਰ ਗ੍ਰਹ ਮਨਦਰ ਸਰੀਰ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਧਰਮਸਾਲਾ, ਦਵਾਰਾ ਸਾਚਾ ਸੋਭਾ ਪਾਈਆ। ਲੋਹਡੀ ਕਹੇ ਲੁੜਿੰਦਾ ਸਾਜਣ ਮਿਲਿਆ ਘਰ ਗੋਪਾਲਾ, ਗੋਬਿੰਦ ਮੇਲਾ ਸੈਹਜ ਸੁਭਾਈਆ। ਮੇਰਾ ਨਿਕਕਾ ਜਿਹਾ ਅਹਿਵਾਲਾ, ਅਹਿਲ ਨਾਲ ਦਿਤਾ ਦ੃ਢਾਈਆ। ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਰੂਪ ਹਰਿ, ਆਪ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ, ਕਰੇ ਰਖੇਲ ਸਾਚਾ ਹਰਿ, ਨਿਹਕਲਕ ਨਰਾਧਨ ਨਰ, ਮਹਾਰਾਜ ਸ਼ੇਰ ਸਿੱਧ ਵਿ਷ਨੂੰ ਭਗਵਾਨ, ਜੋ ਵੇਰਵਣਹਾਰਾ ਸ਼ਾਹ ਕੰਗਾਲਾ, ਪਾਤਸਾਹ ਆਪਣਾ ਰੰਗ ਰੰਗਾਈਆ। (੨੬ ਪੋਹ ਸ਼ਹਨਸ਼ਾਹੀ ਸਮਤ ੧੧)

